

БОҚИЙ ФИКРЛАР

Спорт — фарзандларимизнинг характери тоблади, қалбида ўз халқи, юрти билан фахрланиш туйғуларини шакллантиради.

Ислом КАРИМОВ

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT * XALQ ZIYOLILARI GAZETASI * معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan 2010-yil 8-may, shanba № 36 (8269) ISSN 2010-6416

**Ўзбекистон Республикаси
Президентининг Қарори**

БОЛАЛАР СПОРТИ ОБЪЕКТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ БОРАСИДАГИ ҚЎШИМЧА ЧОРА- ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Қайд этиб ўтилсинки, Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Ҳомийлик кенгашининг 2010 йил 11 мартдаги қарорига мувофиқ республиканинг барча ҳудудларида Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг маблағлари ҳисобидан фойдаланишга топширилган болалар спорт объектларининг жорий ҳолати ва улардан фойдаланиш самарадорлиги кенг миқёсда текширувдан ўтказилди.

2003—2009 йиллар мобайнида Жамғарма маблағлари ҳисобидан республикада намунавий лойиҳалар бўйича 1117та болалар спорт объектлари барпо этилди ва фойдаланишга топширилди, шулардан 917та спорт иншооти (82 фоизи) қишлоқ жойлардадир. Фойдаланишга топширилган барча спорт иншоотлари тасдиқланган нормативлар бўйича спорт анжомлари билан тўлиқ таъминланган.

Ҳозирги вақтда спорт секциялари

ва гуруҳларида мактаблар, академик лицейлар ва касб-хунар коллежларининг 2,1 миллионга яқин ўқувчиси мунтазам шуғулланиб келмоқда, шуларнинг 35 фоизини қизлар ташкил этади. Натижада мактаб ёшидаги болалар ўртасида касалликка чалиниш анча камайди, уларнинг фаоллиги ва жисмоний маданияти ошди.

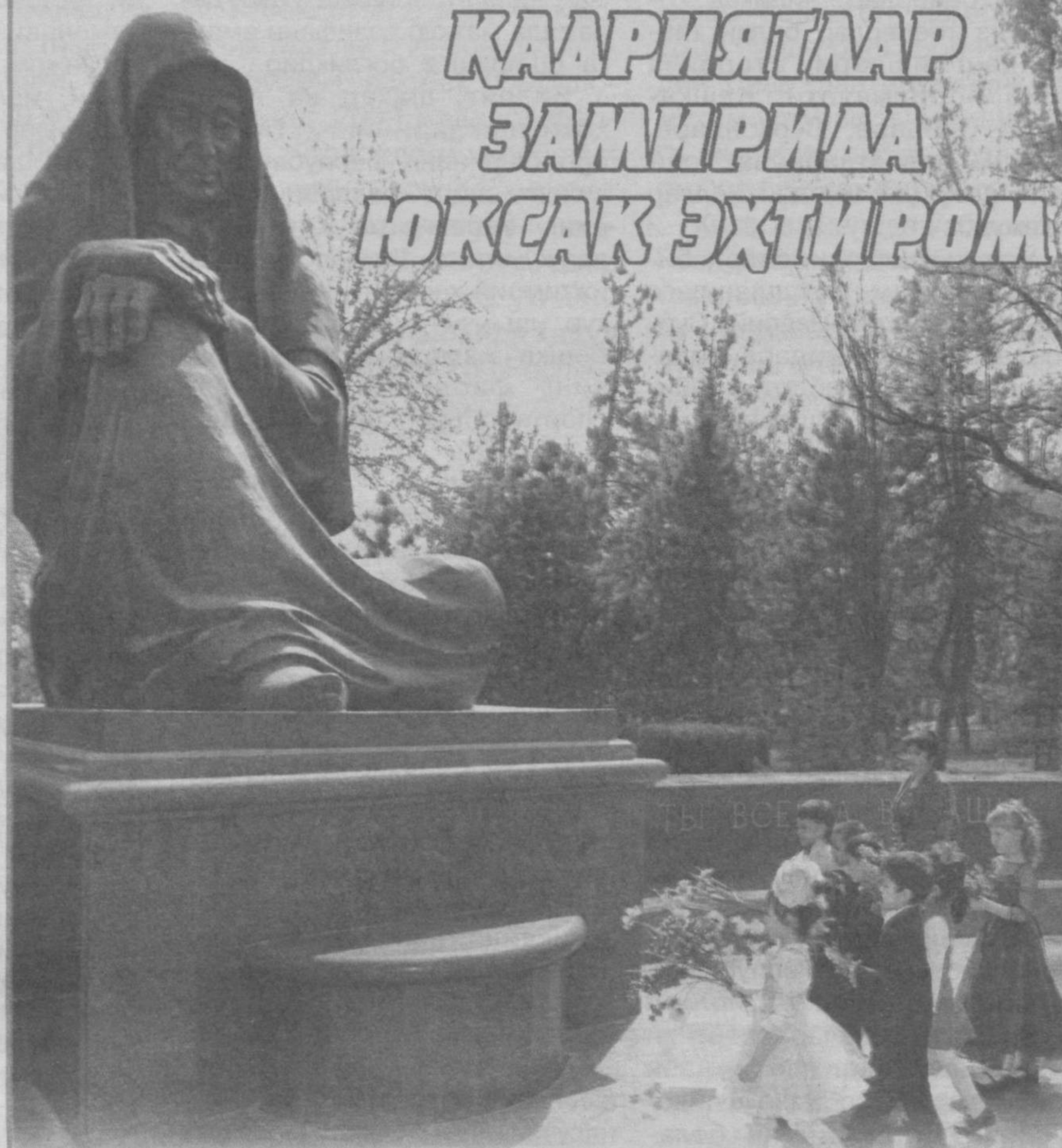
Шу билан бирга, текшириш якунларига кўра бир қанча жиддий нуқсон ва камчиликлар аниқланди.

Фойдаланишга топширилган болалар спорт объектлари, айниқса алоҳида жойлашган объектлардан ҳали етарлича самарали фойдаланилмапти, мавжуд имкониятлар тўлиқ ишга солинмапти. Эскирган спорт анжомлари ва ускуналарини янгилаш ҳамда алмаштириш ўз вақтида таъминланмапти. Барпо этилган сузиш ҳавзалари имкониятларидан паст даражада фойдаланилмоқда.

(Давоми 2-бетда.)

9-may — Xotira va qadrlash kuni

**ҚАДРИЯТЛАР
ЗАМИРИДА
ЮКСАК ЭҲТИРОМ**

Хотира ва қадр — бу тушунчалар, айниқса, бугунги дориломон, тинч ва осуда кунларда янада теранроқ маъно-мазмун касб этиб бормоқда. Айни кунларда юртимизнинг барча гўшаларида шу юрт учун, бугунги фаровон ҳаётимиз учун хизмат қилган нуруний кексалар, меҳнат фахрийлари ҳамда Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларига муносиб эҳтиром кўрсатиш мақсадида ташкил этилаётган тадбирлар уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

(Давоми 5-бетда.)

Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Қорақалпоғистон Республикаси филиали томонидан Мўйноқ туманидаги болалар ва ўсмирлар спорт мактабига қарийб 17 миллион сўмлик спорт анжомлари олиб берилди. Бундан ташқари, тумандаги икки мактаб қошида спорт заллари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Бугунги кунда Мўйноқдаги 19-умумтаълим мактаби ҳамда болалар ва ўсмирлар спорт мактабида мингдан зиёд ўқувчи-ёшлар спортнинг бокс, футбол, волейбол, баскетбол, енгил атлетика, шахмат-шашка каби турлари билан мунтазам шуғулланмоқда. Уларнинг 500 нафардан ортиғини қизлар ташкил этади.

Арслон КАННАЗАРОВ (ЎЗА) олган суратлар.

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ИККИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Тошкент шаҳрида 7 май кунини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг иккинчи ялпи мажлиси очилди. Унда Вазирлар Маҳкамасининг таклиф этилган аъзолари, фаолияти ялпи мажлисининг кун тартибига киритилган масалаларга алоқадор бўлган давлат органларининг раҳбарлари, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Раиси И.Собиров олиб борди.

Сенаторлар ўз ишларини Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг 2010 йил 26 январдаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг биринчи мажлисида сўзлаган нутқи, 2010 йил 27 январдаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги «Мамлакатимизни модернизация қилиш ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш — устувор мақсадимиздир» маърузасининг асосий қоида ва хулосаларини рўёбга чиқариш юзасидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ҳаракат дастури тўғрисидаги масалани кўриб чиқишдан бошладилар.

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги маърузаси асосида мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётида Сенатнинг роли ва таъсирини янада кучайтириш, иқтисодиётни ҳамда ижтимоий соҳани ислоҳ қилиш жараёнларининг ижтимоий-сиёсий ва суд-ҳуқуқ тизимларини доимий янгилаб бориш билан аниқ ва чуқур ўзаро алоқасини таъминлаш Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Ҳаракат дастурида устувор йўналишлар сифатида белгиланганлиги қайд этилди.

(Давоми 3-бетда.)

ГАЗЕТАНИ
ВАРАҚЛАГАНДА:

АДАБИЁТ —
МАЪНАВИЙ
ТАРБИЯ
ОМИЛИ

5-бет

ЖАМИЯТ
РАВНАҚИ-
НИНГ
МУҲИМ
КАФОЛАТИ

6—7-бетлар

БИЛЛУР
ТОМЧИЛАР
СЕҲРИ

12-бет

ТАЛАБАЛАР
МУСОБА-
ҚАГА
ШАЙ!

15-бет

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY MAJLISI SENATINING IKKINCHI YALPI MAJLISI TЎFRISIDA AXBOROT

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Дастурда парламент қабул қилган қонунларнинг марказда ижро этувчи ҳокимият, ҳукумат ва жойларда ҳокимликлар томонидан ижро этилиши устидан парламент назоратини қатъий таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор берилган.

Дастурнинг қоидалари давлатимиз раҳбарининг маърузасида белгилаб берилган парламентни демократик янгиланишлари, кучли фуқаролик жамиятини шакллантиришга қаратилган либерал ислохотларни амалга оширувчига айлантириш, фуқаролик жамияти институтлари, шу жумладан фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг жамият ва давлат қурилиши тизимидаги ҳуқуқлари, ваколатларини кенгайтириш, оммавий ахборот воситаларини янада либераллаштириш, мамлакатда олиб борилаётган ислохотлар сиёсатининг ошқоралиги ва очиқ-ойдинлигини таъминлаш сингари вазифаларни рўёбга чиқаришга йўналтирилган. Дастурда Сенат қўмиталарининг халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлари ва уларнинг доимий комиссиялари билан ўзаро ҳамкорлик қилиш механизмини кучайтириш, шунингдек, мамлакат хавфсизлигини, барқарорлигини таъминлаш, унинг миллий манфаатларини ҳимоя қилиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилган.

Дастурда парламент фаолиятининг мазкур вазифаларни бажаришга қаратилган турли шакллари: қўмиталарнинг сайёр мажлислари, минтақаларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг гоят муҳим масалалари юзасидан парламент эшитувлари, давра суҳбатлари, семинарлар, конференциялар ҳамда 2010 ва шундан кейинги йилларга мўлжалланган бошқа чоралар назарда тутилмоқда. Дастур ҳар томонлама муҳокама қилинганидан сўнг Сенат аъзолари томонидан маъқулланди.

Шундан кейин парламент юқори палатасининг аъзолари ижтимоий-иқтисодий ва суд-ҳуқуқ ислохотларини янада чуқурлаштиришга қаратилган Ўзбекистон Республикасининг бир қатор қонунларини кўриб чиқдилар.

Сенаторлар «Аҳоли ўртасида микронутриент етишмаслиги профилактикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар. «Баркамол авлод йили» Давлат дастури доирасида қабул қилинган ушбу Қонун мамлакат аҳолиси ўртасида микронутриент етишмаслиги профилактикасининг, бу соҳани давлат томонидан тартибга солиш тизимининг самарадорлигини оширишга қаратилган.

Қонунда озик-овқат маҳсулотини инсон организми учун ҳаётий муҳим бўлган элементлар — микронутриентлар би-

лан бойитиш ишларини амалга ошириш тартиби белгиланади. Қонун микронутриент етишмаслиги ҳаммадан кўп ривожланган аҳоли орасида тегишли олдини олиш ишларини, шунингдек, соғлом овқатланиш масалалари юзасидан маърифий ишларни амалга оширишни назарда тутди.

Сенаторларнинг фикрича, Қонуннинг қабул қилиниши оналар ва болалар саломатлигини яхшилашга, микронутриент етишмаслиги сабабли касалланишнинг камайишига ёрдам беради, ёш авлоднинг баркамол ривожланиши учун қулай замин яратди. Сенаторлар Қонунни маъқулладилар.

Сенаторлар «Суд экспертизаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар. Сенат томонидан маъқулланган ушбу Қонун суд экспертизаси институти билан боғлиқ муҳим масалаларни ҳал қилишга йўналтирилган. Қонун демократик принципларга асосланган, судлов ишини юритиш турларидан қатъий назар, суд-экспертлик фаолиятини тартибга соладиган умумий нормаларни, шунингдек, суд-эксперти ва унинг ҳуқуқсасининг мустақиллигини таъминлайдиган нормалар ва бошқа қоидаларни ўз ичига олувчи ягона норматив-ҳуқуқий ҳужжатдир.

Сенаторлар «Суд экспертизаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонунни ҳам кўриб чиқдилар ва маъқулладилар. Хусусан, Қонун билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига, Фуқаролик процессуал кодексига ҳамда Хўжалик процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Сенаторлар «Фуқаролар соғлигини сақлаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 10 ва 11-моддаларига ўзгартишлар киритиш ҳақида»ги Қонунни кўриб чиқдилар. Киритилган ўзгартишлар жисмоний шахсларнинг хусусий тиббий фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқини истисно этади. Қонунни муҳокама қилиш асносида сенаторлар кўриб чиқилаётган Қонун соғлиқни сақлаш тизимида амалга оширилаётган кенг қўламли, изчил ислохотларнинг ҳуқуқий базасини янада такомиллаштиришга қаратилганлигини, бу ислохотларнинг энг муҳим вазифаси мамлакат аҳолисига малакали тиббий хизмат кўрсатишнинг ҳуқуқий кафолатларини мустаҳкамлашдан иборат эканлигини кўрсатиб ўтдилар. Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

«Архив иши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқиш чоғида қайд этиб ўтилганидек,

ушбу Қонуннинг қабул қилиниши ҳозирги талаблар ва стандартларни ҳисобга олган ҳолда архив ҳужжатларини бутлаш, ҳисобга олиш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тизимини такомиллаштиришга, алоҳида қимматли бўлган ва мамлакатнинг миллий бойлиги ҳисобланган ноёб ҳужжатларнинг бут сақланишини таъминлашга ёрдам беради. Сенаторлар қонунни маъқулладилар.

Сенаторлар «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқиб, маъқулладилар. Ушбу Қонунга мувофиқ шахснинг касб юзасидан ўз вазифаларини бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги оқибатида бошқа шахсга ОИВ касаллиги/ОИТСни юқтирганлик учун жиноий жавобгарлик белгиланмоқда. Бу ОИВ касаллиги тарқалишига қарши курашиш юзасидан кўрилатилган чораларнинг самарадорлигини ошириш ва ушбу касалликнинг олдини олиш қоидаларига риоя қилмаганлик учун тиббийёт ходимларининг жавобгарлигини кучайтириш имконини бериши кўрсатиб ўтилди.

Сенаторлар суд-ҳуқуқ фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган бир қатор қонунларни кўриб чиқдилар. Чунончи, «Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодексига қўшимча киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни кўриб чиқилди ва маъқулланди. Қонун жазони энгиллаштирувчи ҳолатларда содир этилган жиноятлар учун жазо тайинлашнинг ҳуқуқий механизмларини янада такомиллаштиришга қаратилган. Ҳар томонлама муҳокама қилиш яқунлари бўйича «Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги кодексига қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни ҳам маъқулланди. Қонунга мувофиқ вояга етмаганлар томонидан ғайриижтимоий ҳаракатлар содир этилишининг олдини олиш мақсадида рестороанлар, кафеалар, барлар, клублар, дискотекалар, кинотеатрлар, компьютер заллари, Интернет тармоғидан фойдаланиш бўйича хизматлар кўрсатиш учун жиҳозланган ҳоналарда ёхуд бошқа кўнгил очиш (дам олиш) жойларида тунги вақтда вояга етмаган шахснинг ота-онасидан бири ёки унинг ўрнини босувчи шахс кузатувисиз ҳозир бўлишига йўл қўйганлиги учун мазкур муассасалар раҳбарлари ёки бошқа масъул шахсларнинг маъмурий жавобгарлиги белгиланмоқда.

Шундан кейин сенаторлар «Ўзбекистон Республикаси билан Уммон Султонлиги ўртасида ҳамкорлик ва муносабатлар асослари тўғрисидаги Битимни (Масқат, 2009 йил 5

октябрь) ратификация қилиш ҳақида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини кўриб чиқдилар ва маъқулладилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг 2009 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботни кўриб чиқиш чоғида ҳисобот йили инсон ҳуқуқларини таъминлаш соҳасида муҳим давр бўлганлиги кўрсатиб ўтилди. 2009 йил апрель ойида қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни Омбудсманнинг ҳуқуқий мақомини анча кучайтирди ва унинг ваколатларини кенгайтирди.

Ҳисобот даврида қонунчилик ташаббуси ҳуқуқ субъектлари тайёрлаган 9 та қонун лойиҳаси Инсон ҳуқуқлари бўйича вакил институти томонидан инсон ҳуқуқлари соҳасидаги халқаро стандартларга мувофиқлиги нуқтаи назаридан ҳуқуқий экспертиза қилинди.

Омбудсман вакиллари Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганлигининг ўн саккиз йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Қарорини амалга ошириш бўйича ҳудудий комиссиялар ишида фаол қатнашдилар.

Инсон ҳуқуқлари бўйича вакилнинг Ўзбекистон Республикаси Олий суди, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан судлов ишини юритиш соҳасида инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича ўзаро ҳамкорлиги кучайди. Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш соҳасидаги ишни такомиллаштириш масалалари юзасидан 55 та турли давлат органлари ва ташкилотларга Омбудсман томонидан 200 дан ортқ сўров юборилди. Сенаторлар Омбудсманнинг ўтган даврдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботини маъқулладилар ва амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ С.Ш.Рашидовани навбатдаги муддатга Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили этиб сайладилар.

Сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг 2009 йилдаги фаолияти тўғрисидаги ҳисоботини кўриб чиқдилар. Ҳисоб палатасининг 2009 йилдаги фаолияти Ўзбекистон Республикас Президентини Ислоом Каримов томонидан Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 10 февралдаги 2008 йилда мамлакатда ижтимоий-иқтисодий ривожла-

ниш яқунлари ва 2009 йилги иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган мажлисида белгилаб берилган мамлакатни 2009 йилда барқарор иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига мувофиқ амалга оширилганлиги кўрсатиб ўтилди.

Ҳисобот йилида Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси томонидан турли вазирликлар ва идораларда 14 та асосий йўналиш бўйича 47 та назорат тадбири ўтказилган. Хусусан, «Бюджет тизими тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини бажариш юзасидан Ўзбекистон Республикасининг 2008 йилги Давлат бюджетини ижро этиш тўғрисидаги ҳисобот ташқи аудитдан ўтказилди ва баҳоланди, Ўзбекистон Республикасининг 2010 йилги Давлат бюджети лойиҳаси экспертиза қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағларининг мақсадли ва самарали сарфланиши қаттиқ назорат қилиб борилди. Маҳаллий бюджетлар даромадларини шакллантириш манбаларига, бюджет маблағларидан қатъий ўз ўрнида фойдаланишга, шунингдек, минтақаларнинг дотацияга эҳтиёжи даражасини қисқартириш юзасидан жойларда кўрилган чораларнинг натижасига алоҳида эътибор берилди.

Мамлакатнинг йирик саноат корхоналарида жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози оқибатларини камайитириш ва юмшатиш юзасидан кўрилатилган чораларнинг самарадорлиги ўрганилди, шунингдек, тижорат банклари давлат томонидан ажратилган маблағлардан мақсадли ва самарали фойдаланишининг аҳоли текширилди.

Ҳисоботни муҳокама қилиш асносида сенаторлар вазирликлар ва идоралар томонидан бюджет маблағларидан фойдаланиш, маҳаллий бюджетларни ижро этиш борасидаги мавжуд камчиликларни, Ҳисоб палатаси томонидан жойларда аниқланган молиявий ҳуқуқбузарликларни бартараф этиш юзасидан олиб борилаётган ишни танқидий баҳоладилар. Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси амалга ошираётган назорат тадбирларини кучайтириш ва самарадорлигини оширишга қаратилган таклиф ва тавсиялар баён этилди.

Сенат аъзолари томонидан кун тартибига киритилган бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди. Тегишли масалалар юзасидан қабул қилинган қарорлар оммавий ахборот воситаларида белгиланган тартибда эълон қилинади.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати иккинчи ялпи мажлисининг биринчи иш куни тугади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Матбуот хизмати

АДАБИЁТ — МАЪНАВИЙ ТАРБИЯ ОМИЛИ

Президентимиз Ислон Каримов "Адабиётга эътибор — маънавиятга, келажакка эътибор" рисолашида халқимиз маънавиятининг, миллий тафаккуримизнинг ажралмас қисми бўлган адабиётимизнинг баркамол авлод тарбиясидаги улкан аҳамияти хусусида алоҳида тўхталган.

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги, Республика таълим маркази, Ўзбекистон уюшмаси ҳамкорлигида "Баркамол авлод йили" Давлат дастури доирасида "Адабиётга эътибор — келажакка, маънавиятга эътибор" мавзuida ташкил этилган анжуманда бу борада адабиёт фани ўқитувчилари олдидаги долзарб вазифалар атрофида муҳокама этилди.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги 243-умумий ўрта таълим мактабида бўлиб ўтган ушбу анжуманда ёзувчи ва шоирлар, тилшунос ва адабиётшунос олимлар, она тили

ва адабиёт фани ўқитувчилари, маънавият тарғиботчилари, "2010 йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси" республика кўриқтанлови ғолиблари, "Адабиёт" дарслиklarининг муаллифлари, услубчилар иштирок этди.

Ўзбекистон халқ таълими вазирининг ўринбосари А.Холбеков, Ўзбекистон уюшмаси раисининг ўринбосари С.Сайид ва бошқалар Президентимиз Ислон Каримов раҳнамолигида ёшлар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялаш, уларга пухта билим бериш баробарида маънавиятини юксалтириш, қалби ва онгида она Ватанга муҳаббат, миллий анъана ва қадр-

ятларимизга ҳурмат, истиклол ғояларига садоқат туйғуларини мустақкам қарор топтириш юзасидан амалга оширилаётган ишлар ўзининг юксак самараларини бераётганини таъкидлади.

2010-yil — Barkamol avlod yili

Комил инсонни тарбиялаш, ўқувчиларни эзгу ишларга даъват этиш, бадиий дидини юксалтириш, гўзалликка ошно этиш, навқирон авлод тафаккурини маънавиятимиз, миллий ҳаёт тарзимизга ёт ва зарarli ғоялардан асраб-авайлашда миллий адабиётнинг ўрни ва аҳамияти бекиёс. Шу

маънода истиклол йилларида миллий адабиётимизни янада раванг топтириш, бу соҳада изланаётган ижодкорлар учун зарур барча шароит ва имкониятларни яратиш, ёш қаламкашларни қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Ёшларни эзгу фазилатлар соҳиблари этиб тарбиялаш, уларда фаол фуқаролик позициясини шакллантириш, ўғил-қизларда китобга, адабиётга бўлган ҳурмат ва меҳрни кучайтириш бугунги кунда долзарб аҳамият касб этмоқда. Бу эса адабиёт ўқитувчилари зиммасига алоҳида масъулият юклайди. Шу мақсадда Халқ таълими вазир-

лиги, Республика таълим маркази ва Ўзбекистон уюшмаси ҳамкорлигида юртимиздаги умумтаълим мактабларида ёзувчи ва шоирлар, олимлар, маънавият тарғиботчилари иштирокида адабиёт ҳафталиклари, китобхонлик байрамлари, ижодий танловлар, викториналар, учрашувлар, анжуманлар, маънавият сабоқлари мунтазам ташкил этилмоқда. Умумтаълим мактаблари, бадиий ижодиёт марказларида фаолият кўрсатаётган адабиёт тўғрақлари ўқувчиларни ижодий фикрлашга ундаб, уларнинг билимини бойитишга хизмат қилмоқда.

Анжуманда адабиёт — маънавий тарбия омили, баркамол авлод тарбиясида адабиёт дарсларининг аҳамияти, ўқувчиларнинг мутолаа маданиятини юксалтиришга оид мавзуларда маърузалар тинглангани ва муҳокама этилди.

Назокат УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири

Сафар Файзуллаев ҳамда фронт ортида меҳнат қилиб, 5 нафар олий маълумотли ўқитувчи фарзандларни тарбиялаган Ойбўстон Орипованинг кечинмалари, фикр-мулоҳазалари 7-мактабда ўтган тадбир иштирокчиларида катта таассурот қолдирди. 10-мактабнинг ҳарбийлаштирилган синф ўқувчилари томонидан намойиш этилган иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари хотирасига бағишланган ҳарбий саф, Дефеле ва қўл жанги машғулотларидан намуналар, шунингдек, маънавий-маърифий ишлар самарадорлиги бўйича ибратли таълим

ҚАДРИЯТЛАР ЗАМИРИДА ЮКСАК ЭҲТИРОМ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳридаги барча умумтаълим муассасаларида ҳам "Хотира азиз, қадр муқаддас", "Унутмоқ осонмас сизларни", "Аждодлар хотираси доимо қалбимизда" каби мавзуларда дийдорлашув кечалари, кексаларга эҳтиром ва хотира тадбирлари юқори савияда ташкил этилмоқда.

— Президентимиз Ислон Каримов томонидан 9 май — "Хотира ва қадрлаш кuni" деб эълон қилиниши натижасида аждодларимиз руҳини хотирлаш, уларнинг эзгу ишларини давом эттириш, бугунги кунда ён-атрофимизда умргузаронлик қилаётган нуруний кексаларимизга ҳурмат кўрсатиш, эъозлаш каби халқимизнинг энг эзгу азалий қадриятлари янада юқори босқичга кўтарилди. Айниқса, ёшларимиз онгу тафаккурида ушбу умрбоқий тушунчаларни шакллантириш юксак маънавиятли авлодни камол топтиришимизда жуда муҳим аҳамиятга эга, — дейди Чирчиқ шаҳар халқ таълими бўлимидининг маънавият ва маърифат ишлари бўйича бош мутахассиси Муборак Жуманова. — Шу маънода шаҳримиздаги барча таълим муассасаларида Халқ таълими вазирлиги, Тошкент вилоят ХТБ тавсиялари асосида "Хотира ва қадрлаш кuni"ни кенг қўламда,

ўқувчиларимиз қалбида бир умрга муҳрланиб қоладиган даражада ўтказишга ҳаракат қилаёپмиз. Саноатчилар шаҳридаги 2, 7, 9, 10-мактабларда бўлар эканми, бу ерга ташриф буюрган ўнлаб фахрий ўқитувчилар, уруш ва меҳнат фахрийлари юзидagi қувончли кўриб, уларнинг ўқувчилар билан самимий мулоқотларида қатнашиб, таъсирли сахна кўринишлари гувоҳига айландик.

— Урушдан сўнг кўп йиллар мана шу мактабда меҳнат таълими ва чизмачилик фанларидан сабоқ берганман, — дейди 2-мактабга ташриф буюрган фахрий Бекир Чубаров. — Бугун эса фарзандларимизга яратилган шароитларни кўриб ўзимни юз карра бахтиёр ҳис этдим. Фарзандларимиз камоли бизнинг бахтимиз-ку ахир. Кези келганда биз каби кексаларга бу қадр юксак эҳтиром кўрсатаётган ҳуқуматимизга, мана шу мактаб раҳбариятига чексиз миннатдорчилик билдирмоқчиман.

Шунингдек, иккинчи жаҳон уруши йилларида тенгсиз жасорат кўрсатган Туропбой Содиқов,

муассасаси бўлган 9-мактаб ўқувчиларининг театр жамоаси чиқишлари ҳам шаҳардаги барча зиё масканлари бу кунга катта тайёргарлик кўрганлигини кўрсатди.

Ушбу кенг қўламли тадбирларда ўқувчи-ёшларимиз Ватанга садоқат, тинчлик деб аталмиш буюк неъматнинг қадрига етиш, аждодларга ҳурмат ва хотира муқаддаслиги каби эзгу қадрият ва туйғуларни яна бир бор чин дилдан ҳис қилишди. Бу эса уларнинг маънавий юксалишига ҳам ўзига хос ҳисса қўшиши шубҳасиз.

Бахтиёр ЁҚУБОВ,
«Ma'rifat» мухбири

Бурхон РИЗОКУЛОВ
олган суратлар.

БИЗ МЕҲР УЛАШАМИЗ

Махсус мактаб-интернатларда меҳнат қилаётган устоз-мураббийлар елкасидаги масъулиятнинг юки бир қадар оғирроқ эканини яхши биламиз. Фарғона вилояти халқ таълими бошқармаси тасарруфидagi 4-сонли махсус мактаб-интернатга 18 йилдан буён раҳбарлик қилиб

та билим олиши учун кетган бўлган барча шарт-шароитлар мавжуд. 220 ўринли шинам ётоқхона, ошхона, 6 та касб-ҳунар ўргатиш устахонаси ҳамisha ўқувчи-ёшлар билан гавжум. Бундан ташқари, 12та тўғарақ фаолияти ҳам йўлга қўйилган. Жумладан, мини-футбол, теннис,

Maxsus maktablarda

кеლაётган Дилдора Орртиқова мана шу масъулиятни дилдан ҳис этади.

— Мактабимизда 231 нафар имконияти чекланган бола таълим-тарбия олади, — дейди Д.Орртиқова биз билан суҳбатда. — Уларга 80 нафарга яқин ўқитувчи ва тарбиячи сабоқ беради. Ўқувчиларга билим бериш, ҳунар ўргатиш билан бирга, уларнинг саломатлигини ҳам назорат қилиб борамиз. Тибиёт хоналаримиз доимо болалар хизматида.

Мазкур мактаб-интернатда ўқувчиларнинг пух-

рассомлик, ракс, дурадгорлик, тикувчилик, тўқувчилик, сувоқчилик, сартарошлик каби ўнлаб касб-ҳунар сир-асрорлари пухта ўргатилмоқда. Мактаб-интернат вилоят ИИБ раҳбарияти вакиллари билан доимий ҳамкорликни йўлга қўйган. ИИБ ШТБИ бошлиғи ўринбосари, майор Ё.Абдуллаев ҳамда Учкўприк тумани ИИБ бошлиғи ўринбосари майор Қ.Орипов билан тез-тез учрашувлар ташкил этиб турилади.

Баҳодиржон ШОКИРОВ,
«Ma'rifat» мухбири

НАВБАТДАГИ БОСҚИЧГА ЙЎЛЛАМА

ЎМКХТ маркази ташаббуси билан ўтказилаётган «Йилнинг энг яхши касб-ҳунар таълими ўқитувчиси» кўрик-танлови ўқитувчиларнинг фаоллигини оширишда муҳим омили бўлиб, уларнинг психологик ва эгаллаши баробарида ўқитишнинг ноанъанавий интерактив услубини қўллаган ҳолда ютуқларни намойиш этиш мақсадини назарда тутлади.

Жақинда Наманган шаҳар педагогика коллежида мазкур танловнинг коллеж босқичи ўтказилиб, унда 12 нафар ўқитувчи иштирок этди. 5та шартдан иборат бўлган танловда иштирокчилар нафақат таълим-тарбия жараёнида, балки ижодда ҳам, санъатда ҳам ўз истеъодларини намойиш этиб, ўзлари яратган композиция ва сахна кўринишларини ижро этишлари билан йиғилганларнинг олқишларига сазовор бўлди.

Қизгин ўтган беллашувда ўқитувчилик соҳасида эндигина тажриба тўплаётган ёшлар нималарга қодир эканликларини намойиш этди. Коллежнинг инглиз тили ўқитувчиси Дониёрбек Парпиев олий ўринни эгаллаб, навбатдаги босқичга йўлланма олди. Иштирокчилар коллеж маъмуриятининг «Фахрий ёрлик»лари ва қимматбахо совгалари билан тақдирланди.

Кўпайсин ХЎЖАМБЕРДИЕВ,
Наманган вилояти

Tanlov

МАЪНАВИЯТ КУНИ

ИНСОНИЙЛИК ВА МАҲОРАТ ТАРБИЯСИДИР

Мустақилликнинг дастлабки йилларидан юртимизда маънавият ҳуқуқий демократик, фуқаролик жамияти қуришнинг муҳим омили ва давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири сифатида эътироф этиб келинмоқда. Зеро, маънавият одамзод учун ҳамма замонларда ҳам энг буюк бойлик бўлиб келган ҳамда инсон ва жамият ҳаётида унинг ўрни ва аҳамияти беқиёс ҳисобланади.

Бу ҳақиқатни чуқур англаган ҳолда маънавиятимизни юксалтириш учун доимий иш олиб боришимиз, бу борадаги фаолиятимизни ҳар томонлама пухта ўйланган тизимли равишда ташкил этишимиз зарур бўлади.

Айни шу мақсадларда Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг буйруғи имзоланганини алоҳида таъкидлаш жоиз, унга кўра, 2010 йил февраль ойидан бошлаб А.Авлоний номидаги ХТХҚТМОМИ ҳамда худудий ПҚҚТМОИларида барча йўналишлар бўйича курсларнинг охириги куни "Маънавият куни" деб белгиланди. Чунончи, февраль ойидан эътиборан республикамиздаги барча худудий малака ошириш институтлари ойнанинг маълум кунини маънавий-маърифий йўналишдаги тadbирларни ўтказишнинг асосий марказларига айланади. "Маънавият куни"ни ўтказишдан мақсад баркамол авлодни тарбиялашда энг аввало ўзлари ибрат бўлган ҳолда педагог кадрларнинг Ватанга садоқат, миллатпарвар ва инсонпарвар, иймон-этиқоди мустаҳкам, касбий маҳорати юқори, инсоний муносабатларни ўзида мужассам этган юксак маънавиятли шахс фазилатларини янада такомиллаштиришдир.

Маънавият кунининг биринчи ярмида тингловчилар учун давлат ва жамоат арбоблари, таниқли олимлар, мутахассислар, маданият, адабиёт ва спорт вакиллари иштирокида маънавий-маърифий тadbирлар ташкил этилади.

Тингловчилар билан Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатига саёҳат ташкил этилиб, депутатлар ва се-

наторлар билан учрашувларда уларнинг ишлаш тартиби, таркибий тузилиши, фаолияти ва депутатларга яратилган иш шaroитлари билан танишдирилди. Депутатлар тингловчиларни қизиқтирган саволларга жавоб беради. Чунончи, худудий ПҚҚТМОИлар тингловчиларнинг вилоят халқ депутатлари Кенгашларига саёҳат ва учрашувлари шу тарзда ташкил этилиши мумкин.

Институт биносида давлат ва жамоат арбоблари, таниқли олимлар, адабиёт, санъат ва спорт вакиллари билан учрашув ўтказилганда гуруҳ раҳбарлари маънавий-маърифий ишлар бўйича проректор раҳбарлигида маърифий тadbир дастурини ёки сценарийсини ишлаб чиқади ва учрашувни шу асосда ўтказилади.

Маърифий тadbирга ташриф буюрган шоир ва ёзувчилар ўз ижодларидан намуналар ўқиб, таниқли актёр ва кўшиқчилар ўз репертуарларидан намуналар ижро этади ва ҳ.к. Бу чиқишларнинг барчаси тadbир мавзусига мос келиши, Ватан мадҳи, ўтмиш тарихимизга ва миллий қадриятларга ҳурмат руҳини тарбиялашга хизмат қилиши лозим.

Ўз навбатида ВПҚҚТМОИларида учрашув ва ижодий кечаларнинг қуйидаги йўналишлари тавсия қилинади:

- вилоят халқ депутатлари Кенгашига саёҳат ва депутатлар билан суҳбатлар;
- вилоят драма театри жамоаси вакиллари билан учрашув;
- институт биносида ёзувчи ва

шоирлар иштирокида ижодий кеча ташкил этиш;

— ёш санъаткорлар, турли танловлар голибларининг концерт дастурини ўтказиш;

— таниқли спорт усталари ва турли иқтидор вакиллари билан учрашувлар;

— машҳур тadbиркорлар ва фермерлар билан давра суҳбатлари ўтказиш;

Jarayon

— "Табиатни асранг" мавзусида эколог олимлар билан суҳбатлар уюштириш;

— худуддаги машҳур инсонлар билан учрашув ташкил этиш.

"Маънавият куни"нинг иккинчи қисм тadbирлари доирасида республикамиздаги бунёдкорлик ишлари билан танишиш учун худуднинг диққатга сазовор жойларига, муқаддас қадамжолар ва зиёратгоҳларга саёҳатлар уюштирилади.

Бу тadbир дастурини тайёрлаганда "Ватан туйғуси", "Миллий урф-одатларимиз, анъана ва маросимларимиз, муқаддас қадамжоларга, зиёратгоҳларга саёҳатлар" мавзулари танлаб олинди. Зеро, жамиятимизни маънавий-ахлоқий жиҳатдан мустаҳкамлаш ва тараққий эттиришда халқимизнинг бой маданий тарихини чуқур ўзлаштириш, жаҳон маданияти тарихида муносиб ўрин эгаллаган алломаларимизнинг меросини ҳар томонлама ўрганиш катта аҳамиятга эга. Улар яратган қадриятлар, улкан мерос ва асарлар ҳақида муайян билимга эга бўлиш ўзлгимизни англашда, миллий гоёнинг тарихий асосларини эгаллашда муҳим маънавий омил бўлиб хизмат қилади.

А.ХАСАНОВ,
А.Авлоний номидаги ХТХҚТМОМИ
"Маънавият асослари"
кафедраси мудири,
доцент

ЯНГИ НАШР ЭТИШ БЎЙИЧА ТЕНДЕР САВДОЛАРИДА ИШТИРОК ЭТИШ УЧУН ТАКЛИФНОМА

Тендер тартиб рақами: 12-MRT-2010.

Тендер номи: дарслик ва ўқув-методик қўлланмаларни янги ва қайта нашр этиш юзасидан тендер савдолари.

Буюртмачи: Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги.

Манзил: Тошкент шаҳар 100159, Мустақиллик майдони, 5-уй.

Молиялаштириш: давлат бюджети ва Республика мақсадли китоб жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Буюртмачи мазкур тендер савдоларига дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни нашр этиш учун нашриётларни таклиф этади.

Тендер савдоларида қайта ташкил этиш (бўлиш, қўшиш ва ҳоказо), тугатиш ёки банкротлик босқичида бўлмаган, давлат реестрида рўйхатга олинганга олти ой муддатдан кам бўлмаган, шартномаларни бажармаганлиги учун судга тортилмаган, дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни нашр этиш билан шуғулланиш учун лицензияга эга бўлган ҳамда илгари вазирлик билан тузилган шартномалар бўйича қабул қилинган мажбуриятларни зарур даражада бажара олган нашриётлар қатнашиш ҳуқуқига эга.

Қатнашчи буюртмачига шарномани бажариш қобилияти ва малакаси борлигини тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим этиши керак ва мазкур ҳужжатлар тендер ҳужжатининг иккинчи бобида келтирилган талабларга жавоб бериши лозим.

Дарслик ва ўқув-методик қўлланмаларнинг оригинал макетига бўлган ҳуқуқ Буюртмачи ва Нашриётлар ўртасидаги шартномага мувофиқ Буюртмачига берилган.

Нашр этиладиган дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларнинг номи ва нусхаси қуйидагилар:

Пакет рақами	Дарсликлар номи	Синфи	Таълим тили	Адади	Нашр тури
1	Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари	8	Барча тилларда	548 055	Янги нашр
	Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари методика	8	Ўзбек, рус, қорақалпоқ	15 997	Янги нашр

2	Адабиёт	8	қирғиз	1 089	Қайта нашр
3	Адабиёт	8	туркман	1 013	Қайта нашр

Тендер ҳужжатларини олиш учун талабгорлар Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг махсус №20203000100101044002 (АТИБ ИПО-ТЕКА Банкнинг Меҳнат филиали, МФО:00423, СТИР 201122808) ҳисоб рақамига 1 500 000 (бир миллион беш юз минг) сўм ўтказганлигини тасдиқловчи ҳужжатни тақдим этишлари шарт. Тўлов юқоридаги ҳисоб рақамига тўғридан-тўғри пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади. Тендер ҳужжатларини олиш учун қатнашчилар томонидан тўланган тўлов қайтарилмайди.

Тендер савдоларида қатнашиш истагини билдирган ва Тендер ҳужжатларини харид этган корхона ва ташкилотлар 2010 йил 10 майдан бошлаб ҳар куни (шанба ва яқшанба кунларидан ташқари) Тошкент вақти билан соат 10:00 дан 17:00 гача тендер савдоларига тегишли қўшимча маълумотларни Тендер комиссиясининг ишчи органи Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги "Дарсликлар ва ўқув адабиётларнинг янги авлодини яратиш" бўлимидан (манзил: 100159, Тошкент шаҳри, Мустақиллик майдони, 5-уй, 319-хона, телефон (+99871) 239-40-83, факс (+99871) 239-40-81) олишлари мумкин.

Тендер ҳужжатлари асосида талаб этиладиган барча ҳужжатлар таклифнинг умумий қийматининг икки фоизидан кам бўлмаган зақалат суммаси билан бирга 2010 йилнинг 25 май куни соат 14:00 га қадар юқорида келтирилган манзилга топширилиши шарт. Тендер таклифлари 2010 йил 25 май куни соат 15:00 да Республика таълим марказида (манзил: Тошкент шаҳри, Фурқат кўчаси, 174-уй) барча қатнашчилар вакиллари иштирокида очилади. Кечикиб топширилган таклифлар очилмаган ҳолда қатнашчиларга қайтарилади.

Тендер комиссияси ўзининг эҳтиёткорлик чораларидан келиб чиққан ҳолда Тендер ҳужжатининг I боб 6-бандида белгиланган тартибда Тендер ҳужжатларига қўшимчалар киритиш орқали таклифлар топширишнинг охириги муддатини узайтириши мумкин. Барча қатнашчиларнинг ҳуқуқлари таклифнинг охириги муддатидан ўзгарган муддатга мутаносиб равишда ўзгаради.

Буюртмачи қатнашчилар томонидан тендер таклифини тайёрлаш билан боғлиқ бўлган ҳужжатларга жавобгар эмас.

9-may — Xotira va qadrlash kuni

Эндигина фан номзоди бўлиб, илмда бир нарсани қойил қилиб қўйгандек “ғоз” юрадиган пайтим. Дарсга қўнғироқ чалинишига биров вақт бор. Институт ҳовлисида — тоза ҳавода туриб эдим, папкаларини кўксига босиб Абдурахмон ака келиб қолдилар. Салом-алиқдан сўнг:

— Ҳа, ёлғон-яшиғлардан бормиди, бу ерда гўддайиб турибсиз? — деб сўраб қолдилар.

— Дарсим бор эди, қўнғироққа ҳали вақт бор экан, тоза ҳавода турибман. Устоз, нега, сиз дарсни доим “ёлғон-яшиғ” деб атайсиз? — деб саволга тутдим.

— Ҳа, сизнинг ҳазрат Навоий ҳақидаги маърузаларингиз, менинг буюк Пушкин ижоди хусусидаги гапларим “ёлғон-яшиқ” бўлмай нима? Бу даҳолар ҳақида мукаммал сабоқ бермоқ учун мударрис камиде уларнинг шоғирди даражасида бўлиши лозим. Бунинг устига, биз билан сиз мадраса кўрмаганмиз, —

1955 йили А.Алимухамедов Наманган педагогика институтида рус ҳамда чет эл халқлари адабиётларидан дарс бера бошлади. Тақдир тақозоси билан яна Тошкентга қайтган А.Алимухамедов Низомий номидаги олий ўқув даргоҳида Шайхзода, Ҳакимжон Ҳомидий, Ҳамид Сулаймон, Натан Маллаев, Ўткир Рашид каби устозлар билан ҳамкорлик қилди. Рус филологияси кафедрасининг доценти сифатида умрининг охиригача (1985) рус ҳамда чет эл халқлари адабиёти тарихидан маъруза ўқиб юрган Абдурахмон Алимухамедов ҳозирги адабий жараёнда фаол иштирок этарди: Шайхзода бошқарган адабий машғулотларидан қолмас; Хайридин Салоҳ, Юсуф Шомансур, Анвар Исроилов, Тамилла Қосимова, Пирмат Шермухамедов ижодини кузатиб борарди; Юсуфнинг

лиги меъёри асосида ғоятда синчковлик билан таҳлил қилинган, адибнинг санъаткор сифатида камолот касб этиб бориши кўрсатиб берилган. Мақолада муаллиф энди ёзувчи қаҳрамонлари дарду ҳасрати, кулгу шодлиги, изтиробу даҳшати, фавқуллода қувончу фахрини имошора, бир сўз ёки ибора, ногаҳоний хатти-ҳаракат орқали кўрсатишга, майда-чуйда деталлар воситасида кучли кечинмаларни ифодалай олишга эришаётганини аниқ далиллар орқали асослаб кўрсатган. Шунинг учун ҳам бу мақола ҳамон илм-адаб аҳли назарида, бугун ёзилгандек севиб ўқилади.

ЗАКЎНЛИК ЗУЖУРИ

гапни чўрт кесдилар.

Бу киши адаб илмини нозик тушунадиган, закий донишманд, “муаллиф рақиб” даражасидаги мутаржим, жонфидо педагог Абдурахмон Алимухамедов эди. Бўлажак серқирра олим 1909 йили Фарғона шаҳрида дунёга келди. У 1924 йили ўша кезлардаги биринчи босқич ўрта мактабни тугатгач, Москвага бориб, ишчилар факультетининг ўзбек бўлимига ўқишга кирди. Аммо соғлиғи ёмонлашгач, ўқишини Тошкентга кўчиришга мажбур бўлди. Шундай қилиб, Абдурахмон ака 1930 йили Ўрта Осиё давлат университети (ҳозирги ЎЗМУ)нинг ишчилар факультетини тугатади; 1939 йили эса, Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг рус филологияси факультетини сиртдан имтиёзли диплом билан тамомлайди.

Олий ўқув юртидаги таҳсилдан сўнг, Абдурахмон Алимухамедов дастлаб Ўзбекистон давлат нашриёти ҳамда радиоэшиттиришлар кўмитасида муҳаррир, таржимонлик қилиб юрди; 1944—1946 йиллар давомида ҳукумат идораларида фаолият кўрсатди. Айна пайтда у таржимонлик билан ҳам жиддий шуғулланди: радионинг адабий-драматик эшиттиришлар бўлими учун жаҳон ёзувчиларининг сара ҳикояларидан намуналар ўгириб берди.

Абдурахмон Алимухамедов 1948 йили “Абдулла Қаҳҳор ҳикояларида психологик тасвир” мавзусида номзодлик диссертациясини ёқлади. Тақризчилар ва ғайрирасмий сўзга чиққанлар тадқиқот атрофида жиддий баҳс уюштирилди. Охир-оқибатда эса, ушбу илмий иш адабиётшуносликда бир янгилик сифатида юқори баҳоланди. Ўша кунлари у Ўзбекистон Фанлар академияси Тил ва адабиёт институтининг илмий ишлар бўйича директор ўринбосари этиб тайинланди. Худди мана шу йиллари уюштирилган қатагон Абдурахмон акани ҳам ўз комига тортиди...

юморлари, Пирматнинг дадил фикрлари устозга ёқиб тушарди; Хайридиннинг Ҳайрих Ҳайнедан таржималарига йўл-йўриқ кўрсатганларининг гувоҳи бўлганман. Мен фикрда чўрткесарлик билан андишаллик Абдурахмон акада мужассамлашганига ҳайрон қолардим. Буни устознинг Ўқтам Усмонов ҳамда Хайридин Салоҳ ижодида муносабатларида кўп кузатганман. Талабалар илмий анжуманларида сўзга чиққанида ҳам ниҳоятда эҳтиёткорлик, меҳрибонлик билан гапириб, дастурий мулоҳазалар, изҳори ақида қиларди. Гоҳида баланд овоз билан гапирарди, аслида эса, ерга қараб сокин юрадиган Абдурахмон ака яқин дўстлари Мақсуд муаллим сингари бошларига замона зайли туширган мусибатларни эслашни асло истамасди.

Ўтган асрнинг 50-йиллари илмий ва бадиий ижод майдонида кириб келган Абдурахмон Алимухамедов замонавий адабиётнинг долзарб муаммоларини ўрганиш билан жиддий шуғулланди: ҳар бир шоир шеъриятининг ўзига хос айрича хусусиятларини, поэтик сеҳрини илғашга интилди. Ёш олим диққатини бадиий адабиётдаги руҳият тасвири ўзига жалб этди. Шунинг атоқли адиб Абдулла Қаҳҳорнинг ҳикоя ва романларидаги санъаткорлик сеҳрини, хусусан, улардаги психологик тасвирни алоҳида диққат билан, тадрижийликда ўрганиб чиқди. Натижада адиб Абдулла Қаҳҳор психологик тасвирига бағишланган бир туркум тадқиқотлар вужудга келди. Уларнинг илк намунаси “Абдулла Қаҳҳор ҳикояларида психологик тасвир” (“Шарқ юлдузи” журнали, 1947, 2—3-сонлар) деб номланади. Унда адибнинг “Гумроҳ”, “Тангрининг кулгуси”, “Анор”, “Бемор”, “Афлотун муҳаббати”, “Олам ёшарди”, “Хотинлар”, “Майиз емаган хотин”, “Невара”, “Йиллар” сингари бир қанча ҳикоялари мазмун ва шакл бир-

Устоз илмий-педагогик фаолиятини илмий-услубий ишлар билан узвий боғлаб олиб борарди. У рус ва чет эл халқлари адабиёти бўйича дастурлар яратди, мажмуа-хрестоматия, антологиялар тузишда иштирок этди; жаҳон халқлари адабиёти дурдоналаридан кўплаб намуналарни ўзбек тилига ўғирди. Ана шу кўпийлик тажриба, ўқиш-изланишлар натижаси ўлароқ “Антик адабиёт тарихи” (1969) юзага келди. Бу дарсликнинг бошқа шу силсиладаги китоблардан туб фарқи шундаки, муаллиф компилятивлик (бор далилларни жамлаб, бир системага солиш) аънанасидан воз кечган. Шунинг учун ҳам китобнинг ҳар бир боби муайян давр адабиётининг ўзига хос хусусиятлари, кенг ёритилган бирон-бир ёзувчи поэтик маҳоратининг илмий таҳлиллари асосида чиқарилган мутлақо янги, муσταқил лўнда хулосалардек ўқилади. Бундан ташқари, барча боблардаги илмий истифодага жалб этилган ҳамма асарларни, лавҳа ёки парчаларни муаллиф ўз таржимасида берган. Хуллас, “Антик адабиёт тарихи”ни ўқисангиз, фақат муаллифга тааллуқли оламжаҳон илмий-назарий билимларга эга бўласиз, бадиий асар ўқигандек фасоҳат ва балоғат туйғуларига соҳиб бўласиз. Китобнинг барқарор дарслик сифатида қолаётганининг асосий сеҳри ҳам ана шундадир, балки.

Абдурахмон акани қилни қирқ ёрадиган адабиётшунос, ўта меҳрибон мураббий сифатида соҳа донишмандлари кўп эслашади. Чунки у кишининг “Абдулла Қаҳҳор ҳикояларида психологик тасвир” тадқиқоти, “Антик адабиёт тарихи” дарслиги бундан 40-50 йил бурун ёзилган бўлишига қарамай, ҳамон кенг илм-адаб аҳлига ҳузур бахш этмоқда, маърифат улашмоқда. Демак, домла ўз умрбоқий асарлари билан ҳамма замон аҳлига ҳамқору ҳамдаст.

Ҳамиджон ҲОМИДИЙ,
профессор

ЭҲТИРОМ

Уруш даврида фронт ортида меҳнат қилганлар орасида ёши йигирмадан ошиб қолган Бўрлибой ҳам жанг майдонига кетиш учун навбат кутиб, дала юмушларини бажариб юрди. Аммо ҳадеганда уни ҳарбий бўлимга чақиришавермади. Бориб ариза билан мурожаат қилди. Ниҳоят 1942 йилнинг кузида бир гуруҳ чақирилган аскарлар билан фронтга жўнаб кетди.

Бўрлибой Саитқулов 1920 йили Зомин туманининг Аччи қишлоғида туғилган. Душманга ҳамла қилувчи, забардаст бўлсин деб ота-онаси унга “Бўрибой” деб исм қўйишди. Аммо айрим сабабларга кўра ҳужжатларга “Бўрлибой” бўлиб ёзилиб кетган.

Шундай қилиб, ҳарбий хизматга чақирилганларни дастлаб Саратовга олиб келиб тайёргарлик машқидан ўтказишди. Бўрлибой у ерда алоқачи-жангчилар бўлинмасида тайёргарликни ўтаб, жанг майдонига жўнади. 1-Украина frontiда шаҳару қишлоқларни душмандан озод қилиш жангарида фаол иштирок этди.

— Бир куни аскарларимиз ўрмон ичида жангга тайёргарлик кўраётган эдилар, — деб ҳикоя қилади Бўрлибой ака. — Биз алоқачилар душманнинг саъй-ҳаракатларини кузатиб, жангчиларимизга хабар бериб туриш учун жўнадик. Душман биз томон бостириб келаётганини сезиб қолдик ва алоқага чиқиб огоҳлантирдик. Аскарларимиз дарҳол ўзларини ўнг томонга олиб сергак турдилар. Душман эса тўғридан ҳужум бошлади. Ўнг томондаги асосий куч ҳужумга ўтиб фашистларни тор-мор келтирдик. Ўша жангдан сўнг алоқачи гуруҳимиз тақдирланган.

Б.Саитқулов урушда жасорат кўрсатиб, орден ва медаллар билан қишлоғига қайтди. Ўқитувчи бўлиш истагида Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтига ҳужжат топшириб, тарих йўналишида таҳсил олди. 1951 йилда институтни тамомлаб, Аччи қишлоғидаги мактабда ўқитувчилик қила бошлади.

Педагогик меҳнат фаолиятини оддий ўқитувчиликдан бошлаган Бўрлибой Саитқулов мактаб илмий бўлим мудир, мактаб директори сифатида ёш авлод таълим-тарбиясига бор куч-ғайратини бағишлади. Шу давр мобайнида Бўрлибой ака кўплаб шоғирдларга устозлик қилди.

Бугун тўқсон ёшли Бўрлибой отанинг хонадонидан одам аримайди. Ҳамкасблари, шоғирд ва фарзандлари кучоқ-кучоқ гул кўтариб таълим фидойиси, уруш ва меҳнат фариши Б.Саитқуловни табрик-лаб кетишмоқда.

Сайдулла ҚОЗОҚБОЙ ўғли,
Зухра ҚОЗОҚОВА

Илик туйгулар ва ҳаяжон бирлашганда кўз олдингизда осмонларга бўй чўзган, чексиз самога интилган шаффоф «маликалар» — фавворалар гавдаланади. Уларни кўрганингизда қалбингизда беихтиёр нафис ва гўзал ҳислар жўш уриб, юзингизда баҳорий кайфият — майин табассум акс эта бошлайди. Вужудингизни аллақандай сиз кутмаган, ҳаётини сурур уйғотадиган эпкин силайди. Ушбу соҳир ҳолатга сабабчи бўлган биллур маржонлар тизимидан сачраётган майин томчилар сизни табиат, тириклик, ҳаёт, умр ҳақида ўй суришга чорлайди. Яшашга иштиёқингиз кучаяди. Янги орзулар, умидлар оғушида қоласиз. Шу тариқа, қалбингиздаги бор ғашлик, кундалик юмушлар ташвиши, чарчокдан бир зум холи бўласиз.

бетакрор иншоотлари сирасига кириштишга арзийдиган мазкур сувдан «ясалган» асар аллақачон дубайликларнинг фахрига айланиб улгурди.

МАФТУНКОР «ФУСУНКОР»

Испаниянинг бошқа шаҳарларидан яққол фарқлаиб турадиган Барселона шаҳридаги фаввораларни эса чин маънода «дунё мўъжизалари» дейиш мумкин. Бу ерда ҳам худди Римда бўлганидек жуда қадимий фавворалар мавжуд. У ердаги энг «ёш» тарихий сув иншооти XIX асрга хосдир.

Bilasizmi?

юрган сайёҳлар жаннатмонанд масканнинг сунъий кўли соҳилидан туриб, ҳақиқий гўзалликдан баҳраманд бўлишади.

Биллур томчилар Паваротти, Бочелли сингари жаҳон мумтоз муסיқа вакиллари, шунингдек, опера юдзуларининг дилтортар кўшиқларию, майин муסיқалари остида «ракс»га тушади. 1175та сув чиқариш қувурлари, 80 метрли баландлик ва 4500та махсус чироқлар ўрнатилган ушбу фавворани кузата туриб, унинг барпо этилиши учун 40 миллион АҚШ доллари сарфланганлиги бежизга эмаслигини англаб етасиз.

«ОСМОНУПАР» ҲАЙРАТ

Женевадаги энг баланд фаввора ишга тушгандан кўп ўтмай, шаҳарликлар ифтихорига айланди. Узунлиги 140 метр ва сув тушиш тезлиги 200 км.соатни ташкил этадиган ушбу фаввора аввалига Рона дарёсининг тепа қисмида қад ростлаган ва шу боисдан ҳам унчалик машҳур эмасди. Вазиятни тўғри баҳолай олган шаҳар маъмурияти кўп ўтмай уни шаҳар марказига кўчиришга қарор қилди. Бугунги кунга келиб, Женевани ушбу фавворанинг бемисл тароватисиз тасаввур қилиб бўлмайди.

Биз бугун айрим хорижий мамлакатлардаги энг гўзал ва гайриоддий фавворалар ва уларнинг бетакрор жиловлари, мўъжизавий имкониятлари ҳақида ҳикоя қилдик. Зотан, учар «олмос раққосалар» инсон тафаккурининг маҳсули, улғувор туйгуларнинг ўзига хос кудрати сифатида дунёга келган.

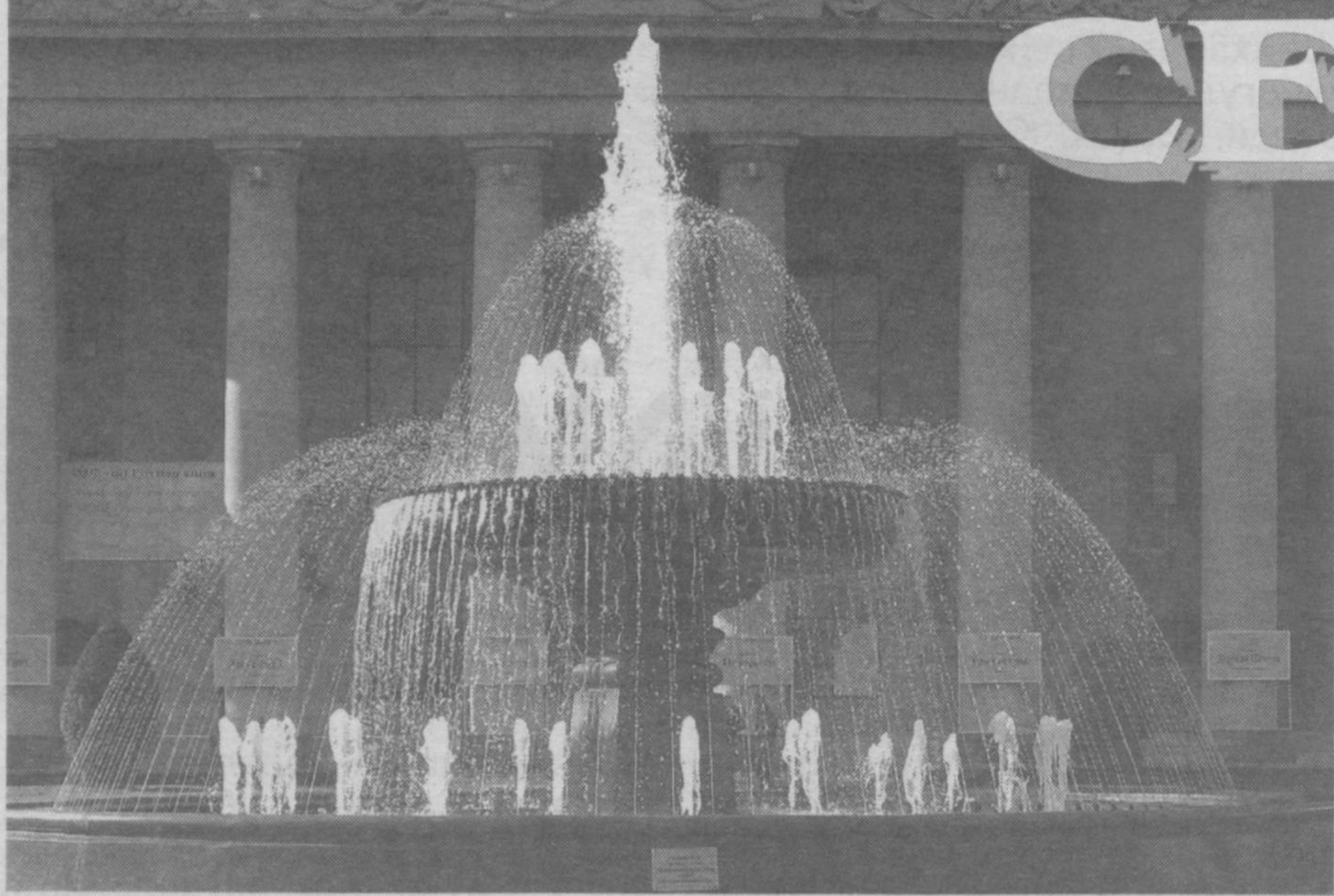
Айни пайтда бу бетакрор сунъий «шаршара»лар — фаввора номи билан инсон ҳиссий олами ва рангин орзуларининг шарорасига айланади. Шунинг учун ҳам, улар ҳар қандай замонда, ҳар қандай маконда ва ҳар қандай ҳолатда бизнинг чексиз руҳий олами-мизни мафтун этаверади. Фавворалар эса ана шу тарзда инсон ва табиат ўртасидаги пинҳоний рақобат ҳамда ошқора муросанинг абадий тимсоли бўлиб қолаверади.

Шаҳина ЖҲРАЕВА тайёрлади.

БИЛЛУР ТОМЧИЛАР

СЕҲРИ

Фавворалар ҳақида сўз юритишдан олдин ушбу сўзнинг келиб чиқиши ҳамда унинг луғавий маъносига тўхталиб ўтсак. Фаввора сўзи лотин тилида «фонти», яъни «булоқ, сув томчиси, махсус қувурлар ёрдамида юқорига шиддат билан отиладиган сув» маъносини билдиради. Фаввораларнинг дастлабки ва замонавий кўринишлари Рим муҳандиси ва меъморлари томонидан яратилгани ҳақида маълумотлар мавжуд. Ушбу маълумотларга кўра, биринчи замонавий фаввора Римда 1739 йили барпо этилган ҳамда унга «Рим фавворалари» номи берилган. Улар ёғоч ва кўрғошдан ишланган. 1763 йилга келиб фаввораларнинг умумий кўринишига ўзгартиришлар киритилди ва таг қисми тошли қилиб ишлана бошлади. Ёғочдан ишланган қисми эса мрамар билан алмаштирилди. Яъни, бунда гишдан ва мрамар қопламали гранитдан фойдаланила бошланди. Ганчкор (тахта) безаклар ўрнини кўрғош эгаллади.

Бугунги замонавий шаҳарларни гул мисол очилиб, баҳри дилни яйратувчи фаввораларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шу ўринда фаввораларнинг мураккаб муҳандислик ечими ва ноёб гидротехник иншоот сифатидаги меъморий кўриниши ва дизайни ҳақида гапириб ўтиш лозим. Мутахассисларнинг таъкидлашича, бунда меъморлардан сувнинг қайта ютилиши, сув чиқадиган махсус қувурларнинг жойлашиши ва уларнинг оралиқ масофасига катта аҳамият қаратиш талаб этилади.

РИМ «ЮРАГИ»

Кўхна ва навқирон Римда машҳур обидалар бисёр. Масалан, Колизей. Бироқ «гладиаторлар майдони» қанчалик донгдор бўлмасин, Римнинг «юраги» сифатида «Треви» фаввораси тилга олинади. У дунёдаги энг гўзал ва қадимий фавворалардан бири ҳисобланади. У жойлашган худудни римликлар «шаҳримиз юраги» дея аташади. Интернет манбаларида келтирилишича, олис юртлардан ташриф буюрувчи сайёҳлар мазкур фаввора ҳовузига чўмилиш учун кунига бир ярим минг евро тўлайди. Тушган даромад эса хайрия ишларига сарфланади.

Айтиш мумкинки, Италияда «Треви»дан ташқари, яна жуда кўп фаввора-

ларни учратиш мумкин. Ажабланарлиси, уларнинг орасида XV—XVIII асрларда қурилганлари ҳам мавжуд. Бундай ажойиботлар қаршида бир муддат туриб, хаёлан тарих билан учрашади киши.

6600 ФОНУС ЁРУҒПИГИДАГИ МЎЪЖИЗА

Маълумки, Дубай ўзининг ноёб, ҳайратомуз ҳамда жуда ҳашаматли бинолари билан етти иклимда машҳур. Ана шундай ноёб сув иншоотларидан бири «WET Design» компанияси томонидан бунёд этилди. Бу — сайёрамизнинг энг антиқа, нодир, шу билан бирга энг қimmat меъморий асари, — «Дубай фаввораси»дир. Ушбу маҳобатли фавворанинг қурилишига компания оз эмас, кўп эмас, нақд 217 миллион доллар сарфлаган.

Фавворанинг ўзига хос томонлари кўп, албатта. Хусусан, у «ўйинқароқ» сувни 152 метр баландликкача кўтара олади, турли тусда товусдек товлантурувчи 25 дона улкан проектор ҳамда 6600 рангдаги фонуслар ёрдамида ҳар хил кўринишга кириб, турли шакллар ҳосил қилади. Мазкур сув иншооти қошидан ярим кечаси ўтиб қолсангиз борми, гоё нозик дид ва маҳорат билан сахналаштирилган спектакль устидан чиқиб қолгандек туясиз ўзингизни...

Ҳеч иккиланишсиз, дунёнинг энг

Улар орасида ақл бовар қилмайдиган даражада сержило ва мафтункор чироқлар ёрдамида турли нақшлар ҳосил қилувчи «Фусункор» фаввораси алоҳида ажралиб туради.

«Фусункор» кўрсатадиган шоу-дастурлари томошабин ёдидан бир умр ўчмайди. Ажойиб кўриниш ва майин муסיқага ҳамоҳанг тарзда турли нақшли ҳолатларга кирувчи ушбу фаввора киши руҳиятига сўнмас шаффоф орзулар шуълаларини ҳам «пуркайди».

Маҳаллий аҳоли билан суҳбатлаган сайёҳларнинг аксарияти мана бу ажойиб жумлаларни ўз ён дафтарчаларига тушириб қўйишади: «Барселонани оламга машҳур қилган иккита асосий бойлиги бор: бири «Барселона» футбол клуби бўлса, кейингиси унинг фаввораларидир».

МУМТОЗ МУСИҚА «ОШНОСИ»

Америка Қўшма Штатларидаги энг кўзга кўринган ва дунё аҳлини лол қолдириб келаётган фавворалардан бири Лас-Вегасда жойлашган. Ҳар оқшом ўзининг биллур томчилари орқали жозибадор нақшлар «йўнувчи» ушбу фонтини томоша қилар экансиз, беихтиёр инсон кўли ҳақиқий мўъжизалар яратишга қодир эканига амин бўласиз. Сайёрамизнинг турли худудларидан ташриф бу-

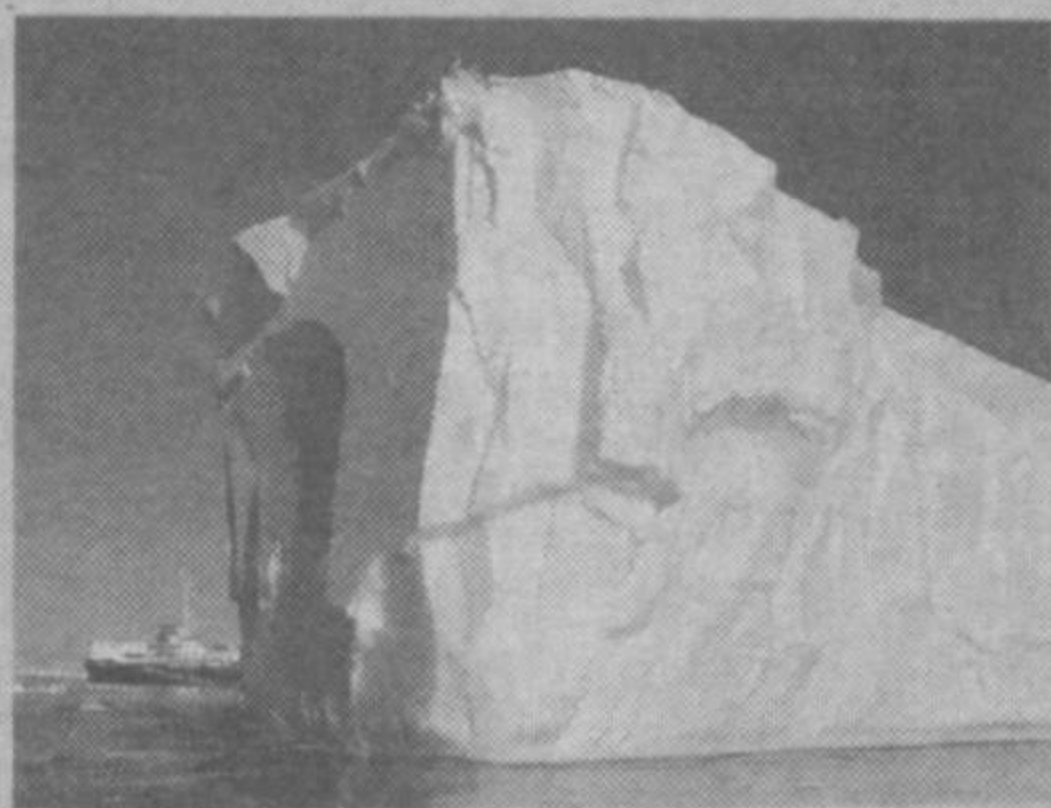
ОКЕАН САТҲИНИ КЎТАРАДИ

Гляциолог (барча турдаги табиий музликларни ўрганувчи) олимлар сузиб юривчи музликларнинг океан сатҳи кўтарилишига қўшаётган ҳиссасини ўрганиш мақсадида тадқиқот ўтказдилар. Уларнинг мавзуга бағишланган мақоласи «Геофизикал ресерч леттерс» илмий журналида нашр этилди.

— Бир қарашда, айсбергларнинг эриши океан сатҳига таъсир кўрсатмаслиги керак, деган фикр тугилади, — деди бу борада мутахассислардан бири, Океанология институти (АҚШ) ходими Алекс Жеймс. — Чунки одатда музликлар ўз вази билан улар эригандан кейин ҳосил бўладиган сув ҳажмига тенг океан суви қисмини сиқиб чиқаради.

Лекин изланиш океандаги шўр ва музликнинг чучук суви ўртасида фарқ борлигини кўрсатди. Аниқроғи, шўр сувнинг зичлиги нисбатан катта экан. Шу сабаб айсберг эригандан сўнг ҳосил бўлган чучук сув ҳажми музлик сиқиб чиқарган шўр сув ҳажмига қараганда кўпроқ бўлади. Бу эса музликлар эриши натижасида океанларнинг умумий сатҳи кўтарилади, деганидир.

Мазкур ҳолат тадқиқотчиларни сузувчи музликлар туфайли океан сатҳи қанчага кўтарилишини ҳисоблаб чиқишга ундади. Жараёнда олимлар даставвал Дунё океанидаги барча айсберглар ҳажмини аниқлашди. Бунда Антарктида соҳилларидан ажралаётган музликлар, Арктиканинг сузувчи «муз қоялари» ва айсберглари ҳажми эътиборга олинган. Яқунда эса мутахассислар уларнинг йиллик эриш ҳажми океан сатҳини 0,3 миллиметрга кўтаради, деган тўхтамга келишди.

ИММУНИТЕТНИ КУЧАЙТИРАДИ

Океан орти мутахассислари махсус тадқиқот ўтказган ҳолда очлик инсон организми иммунитет тизимининг кучайишига сабаб бўлишини аниқладилар. Inauka.ru электрон саҳифаси маълумотларига кўра, изланиш Бостон (Массачусетс штати)даги Тафтс университети қошидаги овқатланиш масалалари лабораторияси ташаббуси билан амалга оширилган.

Таҳрибада 20-40 ёшлар ўртасидаги 46 нафар кўнгилли иштирок этган. Қатнашчиларнинг вази меъёрий кўрсаткичдан биров баландроқ бўлган. Мутахассислар уларни ихтиёрий равишда икки гуруҳга ажратиб, 6 ойга овқатланиш тартибига ўзгартириш киритишган. Хусусан, қатнашчилар одатда истеъмол қиладиган махсулотлар биров паст калорияли турдагиларга алмаштирилган. Бу кўрсаткич биринчи гуруҳ аъзолари учун 10 фоиз, иккинчи гуруҳ вакиллари учун эса 30 фоизга камайтирилган. Иштирокчиларга фақат тадқиқот муаллифлари томонидан тақлиф этилган озик-овқатни ейиш рухсат берилган.

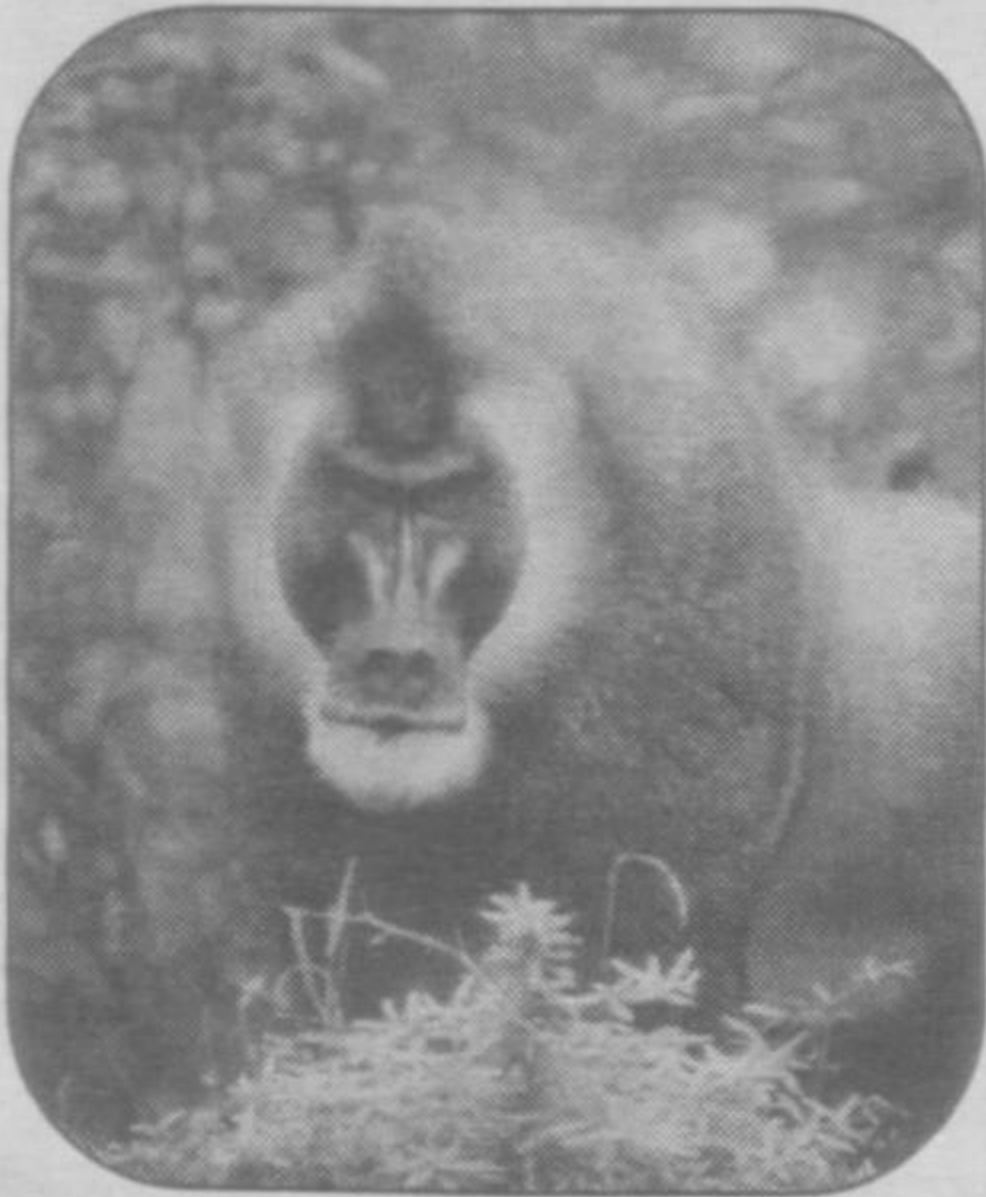

Таъкидлаш зарурки, таҳриба бошида кўнгиллиларнинг иммунитет тизими ҳолати батафсил ўрганилган. Жараёнда Т-лимфоцитлар вазифаси, тери таъсирчанлиги ва шу каби бошқа омиллар кузатилган. Изланиш натижалари яқунда икки гуруҳ иштирокчиларининг ҳам иммунитет тизими кўрсаткичлари сезиларли равишда яхшиланганини кўрсатди. Олимларнинг таъкидлашича, бу изланиш туфайли Т-хужайралари ва қисқа муддатли очлик ўртасида ўзаро боғлиқлик борлиги амалда илк бора ўз тасдиғини тоғди.

Лобар АҲМАДЖОНОВА тайёрлади.

НОЁБ ТУР САҚЛАБ ҚОЛИНДИ

Ёввойи ҳайвонлар ҳимоячилари дриллар гуруҳига мансуб маймунларни ўз қарамоғига олди, деб хабар берди АП. Аслида дриллар Атрофмуҳит ва табиий ресурсларни ҳимоя қилиш халқаро уюшмасининг Қизил китобида киритилган. Боиси улар йўқолиб кетаётган жонзотларнинг бири ҳисобланади: уюшма берган маълумотларга қараганда, бу тур маймунлар сони ҳозирда 10 мингдан камни ташкил этади.

Ушбу турни сақлаб қолиш мақсадида Нигерияда «Калабар» ва «Афи-Маунтин» дея номланган икита катта кўриқхона ташкил этилган. Кўриқхона бошқарувчиси Аденио Эгбетаденинг айтишича, унинг вазифаси маймунларни кўпайтириш билан биргаликда уларни ёввойи табиат шароитига кўниктиришдан иборат.

Айни кунда Кросс-Ривер штатидаги Миллий парк худудига дрилларнинг кичик гуруҳи кўйиб юборилган. Келгусида агар кўриқхона фаолияти самарали деб топилса, унга яна 20 гектар худуд ажратилиши маълум қилинмоқда.

ЭНЕРГИЯНИ ГАЗГА АЙЛАНТИРИШ МУМКИН(МИ?)

Германияда Куёш ёки шамол электрстанцияларида ишлаб чиқарилган, айни пайтда ортиқча ҳисобланган энергияни метан табиий газига айлантириш имконини берадиган махсус технология яратилди. «Корреспондент.нет» манбасида айтилишича, бу ҳақда Фраунгофер немис жамияти эълон қилган.

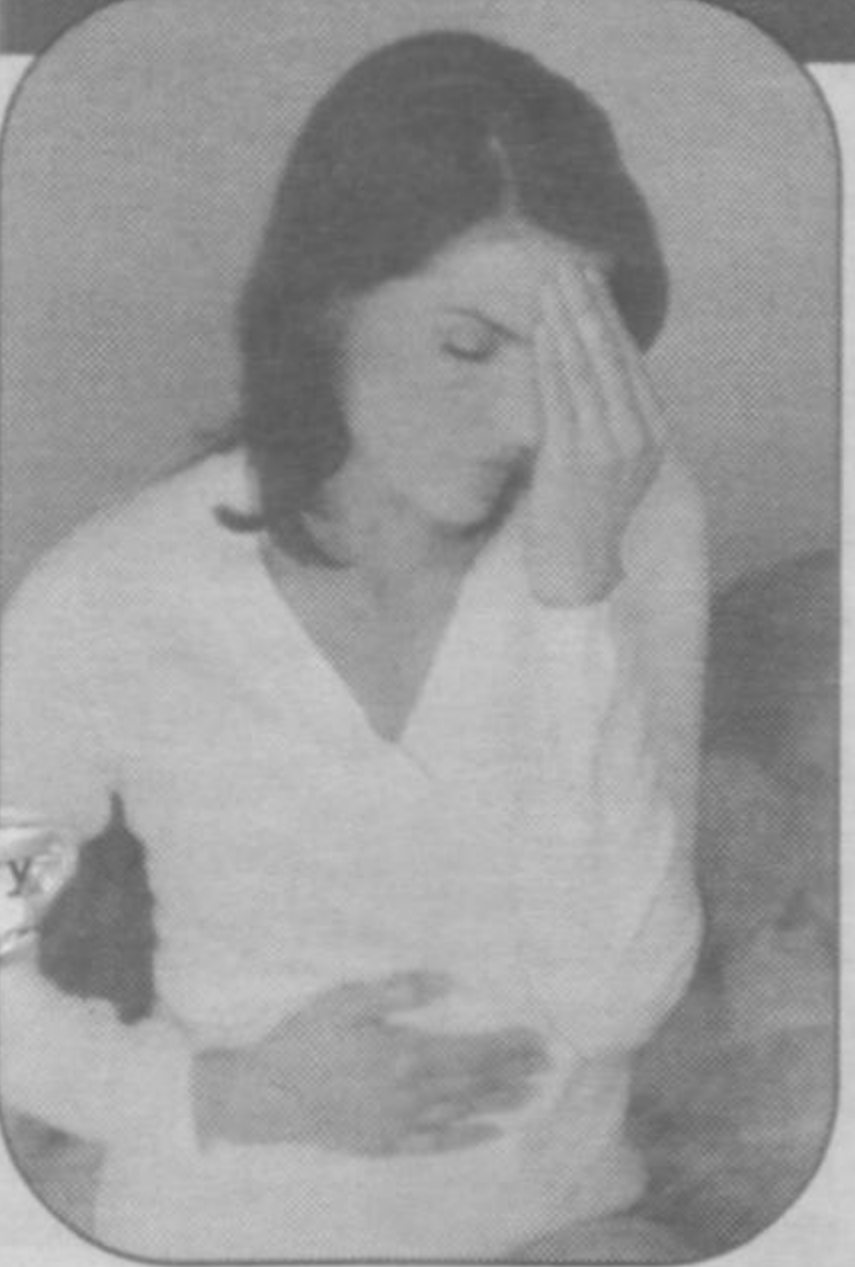
Этиборлиси, бу йўл билан олинган метан ҳозирда фойдаланилаётган газ инфратузилма-сида ҳам қўлланилиши мумкин. Лойиҳа Баден-Вюртемберг федерал худудидаги Куёш энергияси ва водород тадқиқотлари маркази томонидан ишлаб чиқилган. Мазкур технология асосидаги ўнлаб мегаватт қувватига эга станция 2012 йилдан ишга туширилиши режалаштирилмоқда.

Лойиҳа муаллифларидан бири Михаэль Спектнинг таъкидлашича, ҳозирча Штутгартда янги тизим синовдан ўтмоқда. Технологиянинг ишлаш тамойили куйидагича: унинг ёрдамида ортиқча энергиядан фойдаланган ҳолда сув ксилород ва водород моддаларига ажратилади. Сўнгра карбонат ангидрид ва водороднинг кимёвий реакцияси орқали метан газига ҳосил қилинади. Кейинчалик исталган вақтда газдан қувват олиш учун фойдаланиш мумкин.

Айтиш керак, Германия ва бошқа қатор мамлакатларда ҳам энергияни метан газига шаклида сақлаш тажрибаси тез орада амалиётга жорий қилиниши кутиляпти. Бундай ишларнинг самарадорлиги 60 фоиздан ортиқ экани мутахассислар томонидан баҳоланди.

— Фикримизча, маълум бир пайтда ва маълум жойда сарфлаб бўлмайдиган электр энергиясини буткул йўқотгандан, мазкур усул билан уни сақлаб қолган афзал, — деди бу борада Спект.

ОҒРИҚ ҚОЛДИРИШНИНГ ЎЗГАЧА УСУЛИ

Инглиз гастроэнтерологларининг фикрича, гипноз ёрдамидаги даволаш усули бир қанча ичак касалликлари ва ошқозондаги оғриқларни қолдириш учун жуда самарали ҳисобланади. Қолаверса, гипнотерапия орқали беморлар бу хасталиқлардан буткул соғайиб ҳам кетиши мумкин, дейилади наука.км.ру сайтыда.

Жараёнда Буюк Британия олимлари бош мия ва ичаклар ўртасидаги боғлиқлик ҳамда уларнинг бири-бирига таъсири нуқтаи назаридан келиб чиққан ҳолда изланиш олиб боришган.

Тадқиқот пайтида шифокорлар ичакларида оғриқ бўлган 100 нафар беморга гипнознинг таъсирини ўрганишган. Натижада, уларнинг 90 фоизда касаллик туфайли безовталаниш ҳолати бартараф этилган. Эйти-

борлиси, 40 фоиз қатнашчилар эса хасталиқдан батамом халос бўлгани аниқланган. Мутахассисларнинг таъкидлашича, терапиянинг бу каби ўзгача усули туфайли умуман барча иштирокчиларда аҳвол яхшиланиши ҳолати кузатилган. Шу сабаб, келгусида гипнотерапияни амалиётга кенг жорий этиш кўзда тутилмоқда.

ДИҚҚАТ, ДИҚҚАТ!

Самарқанд вилояти, Ургут тумани Ўрамас ҚФЙга қарашли Дўнгқишлоқ маҳалласида яшовчи 11.06.1990 йили туғилган, Ниёзова Мухлиса Қобилбоевна 2010 йил 6 апрель куни соат 12:00ларда яшаб турган уйдан чиқиб кетиб, бедарак йўқолган.

Йўқолган шахс ҳақида маълумот: Ниёзова Мухлиса Қобилбоевна 11.06.1990 йили Ургут туманида туғилган. Ушбу тумanning Ўрамас ҚФЙга қарашли Дўнгқишлоқ маҳалласида яшайди. Ўзбекистон Республикаси фуқароси, турмушга чиқмаган, миллати ўзбек, муқаддам судланмаган, ёшлигидан 2-гуруҳ ногирони, маълумоти ўрта, вақтинча ишсиз.

Белгилари: бўйи 155-160 см., ўртача тана тузилишига эга, сочлари қора, қошлари қалин, бурни тўғри, тишлари табиий, олдинги юқори икки тиши каттароқ.

Алоҳида белгилари: ўнг оёғи чўлок, ўнг оёқ олди болдирида ва шу оёқ сонидан Этадан операция чандиқлари бор.

Мухлиса уйдан чиқиб кетаётганида бош-аяланг ҳолда, эгнида қора рангли, оқ чизикли, оқ гуллари бор бўлган кўйлак, оёғида қизил рангли резина шиппак бўлган.

Фуқарони кўрган ёки билганлар бўлса, ушбу ҳолат юзасидан Самарқанд вилояти Ургут туман прокуратурасига хабар беришларингизни сўраймиз.

Манзил: Ургут шаҳри, Навоий шоҳқўчаси, 101-уй, телефон: (8 366) 483-10-27 ёки 02.

ҲАЖМИ ЗЕТТАБАЙТГА ЕТАДИ

Рақамли ахборотлар ҳажми яқин орада зеттабайт кўрсаткичга тенг бўлади, деб ёзади «Гардиан» нашри. Бу — 1 180 591 620 717 411 303 424 байт дегани.

«Ай-Ди-Си» тадқиқот компанияси берган маълумотларга қараганда, ўтган йили рақамли шаклда сақланадиган ахборот 62 фоизга ошган. Ушбу ҳажми тасаввур қилиш учун бир қиёсни келтириш зарур: зеттабайт кўрсаткичга эришиш учун бутун Ер юзидаги одамлар тинимсиз равишда ўз хабарларини бир аср давомида «жаҳон тўри»га жойлаштириши керак. Яна бир мисол: агар бу катталиқдаги маълумотлар DVD дискларга ёзилса, уларнинг тахлами Ойгача етиб боради.

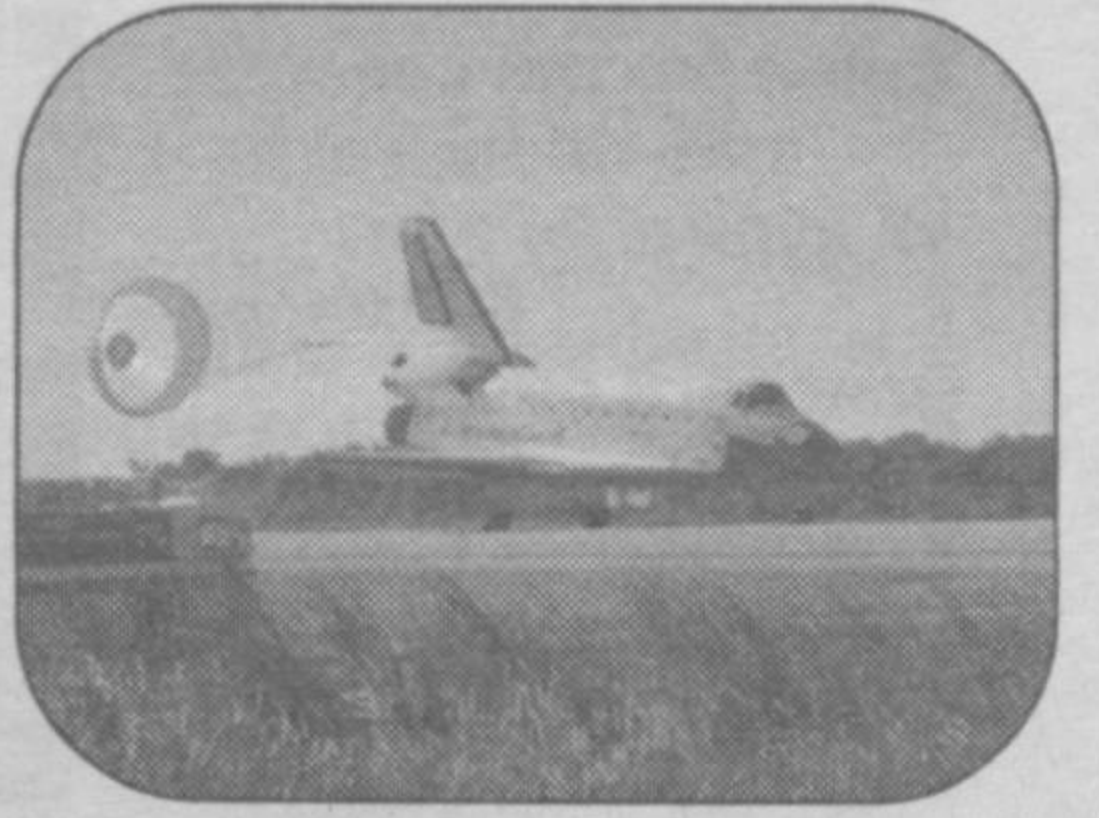
Айни кундаги рақамли ахборот таркиби асосан ижтимоий сайтларга жойлаштирилган маълумотлар, сурат, мусиқа ва видео файллардан ташкил топган. Мутахассислар 2020 йилга келиб «рақамли ахборот олами» ҳозиргидан ҳам 44 баробарга катталашини таъкидлашмоқда.

ДАВОМ ЭТТИРИЛИШИ КУТИЛМОҚДА

НАСА томонидан амалга оширилаётган «Спейс Шаттл» лойиҳаси келгусида ҳам давом эттирилиши мумкинлиги ҳақида унинг раҳбари Майкл Саффредини хабар берди. Бундан бир муддат олдин эса лойиҳа жорий йилда яқунлиниши эҳтимолдан холи эмас, дейилаётган эди.

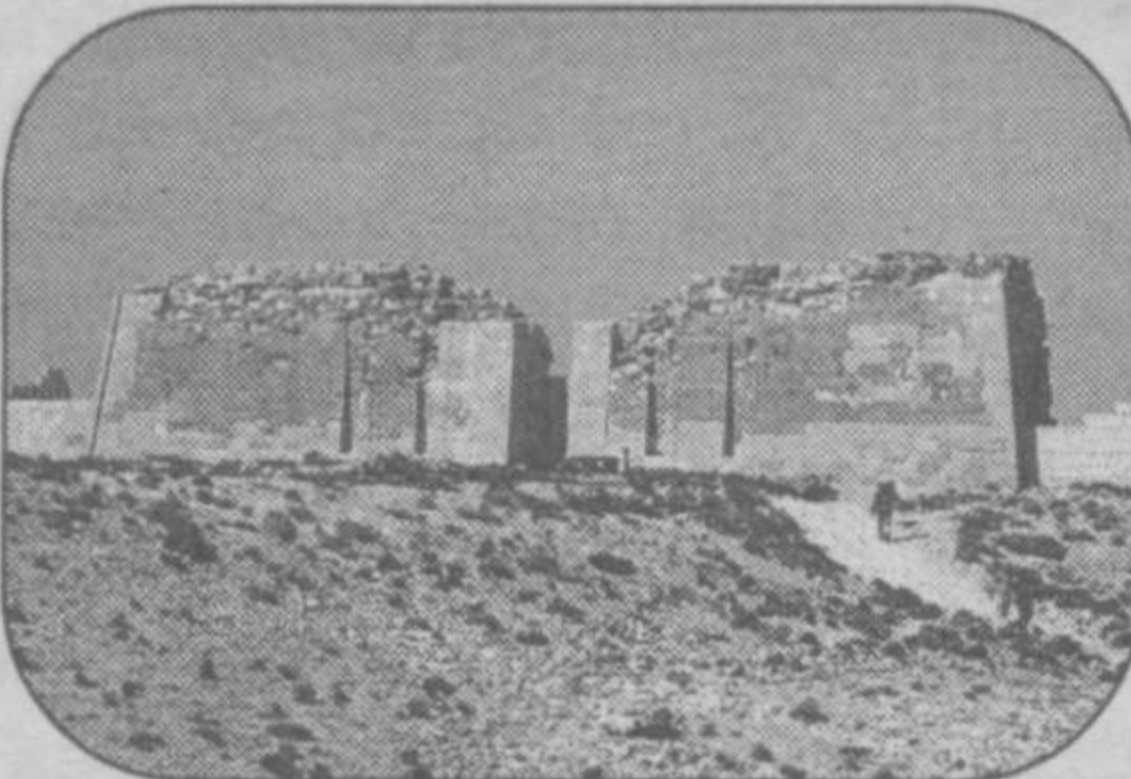
Агентликнинг расмий сайти (nasa.gov)да келтирилишича, мутахассислар 2011 йил ёзда яна бир бор «Атлантис» самовий аппаратининг парвозини ташкиллаштиришни мўлжаллашмоқда. Агар ушбу фикр қўллаб-қувватланса, самодаги Халқаро космик станция (ХКС)нинг Америка сегменти (бўлинмаси)га илмий тадқиқотлар учун қўшимча ускуналар етказишга имконият туғилади. Бунда, аниқроғи, конденсатдан сув ҳосил қилишга мўлжалланган тизим учун эҳтиёт қисмларини ХКСга жўнатиш кўзда тутиляпти.

Шунга қарамай, ҳозирча лойиҳани молиялаштириш борасида бирон-бир маълумот олинганича йўқ. Унинг доирасидаги охириги парвоз шу йил ноябрда «Эн-девор» шаттли томонидан амалга оширилиши лозим. Даставвалига бу космик кема июль ойида самога чиқарилиши режалаштирилган. Лекин бир неча ҳафта олдин шаттл станцияга етказиши зарур бўлган «AMS-02» магнитли альфа спектрметр (спектр чизиқларини ҳосил қиладиган ва ўлчайдиган асбоб)да баъзи камчиликлар аниқланди. Шу боис, парвоз бироз муддатга кечиктирилди. «Спейс Шаттл» дастури яқунланадиган бўлса, келгусида ХКСга астронавтар Россиянинг «Союз» самовий кемаларида етказилади.

МИСР ТОПИЛМАСИ АСЛИДА НИМА?

Археолог олимлар Мисрда Птоломей даврига оид, деб тахмин қилинаётган ва бош қисми бўлмаган ҳайкални топишган. Қора гранит (рангдор, қаттиқ тоғ жинси)дан ясалган топилма Александрия шаҳридан бир неча километр узоқликда жойлашган Тапосирис Магна ибодатхонасида аниқланган. Ҳозирча мутахассислар бу номаълум ҳукмдорнинг ҳайкали, деган фикрда. Бу ҳақида «Франс-Пресс» маълум қилди.

Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, қадимий буюм 2000 йилдан ортиқ тарихга эга. Унинг бўйи 135, елка кенглиги эса 55 см. га тенг.

Кўхна маданият ишлари бўйича Миср Олий кенгаши раҳбари Захи Ҳоввосснинг таъкидлашича, ҳайкал эраимиздан аввалги 221-204 йиллари мамлакатни бошқарган Птоломей IV сиймосини акс эттирган бўлиши мумкин. Шу билан бирга, олимлар қазилма ишлари пайтида ибодатхонанинг оҳақли пойдевор тошларидан бирида иншоотнинг кириш қисмида сфинкслар бўлганига ишора қилувчи изларни аниқлашган.

Умуман олганда, охириги йилларда мазкур худуд қатор топилмалар билан археологларни янгидан-янги изланишларга ундамоқда. Хусусан, 2008 йили бу ибодатхонада Эллинистик даврнинг сўнгги маликаси ҳайкали, унинг сурати туширилган тангалар ва саркарда Марк Антонийга тегишли, деб тахмин қилинаётган ниқоб топилган. Кейинчалик иншоот яқинида яна ўн та мўмийланган жасад қолдиқлари бор, 27та қабр аниқланган. Аслида Тапосирис Магна бутхонаси подшо Птоломей II (эраимиздан аввалги 282-246 йиллар) даврида барпо этилган бўлиб, бу ерда қазилма ишлари беш йил олдин бошланган. Ҳозирда ҳам бу ерда ишлашни давом эттираётган тадқиқотчилар ибодатхона худудидан малика Клеопатра ва ҳукмдор Марк Антоний сағаналарини топишга умид боғлашмоқда.

Н.РУСТАМБЕКОВА тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги раҳбарияти ва жамоаси Олий ва ўрта махсус таълим вазири Баҳодир Ҳодиевга волидаи муҳтарамаси ЖАМИЛА аянинг вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.
Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги раҳбарияти ва жамоаси Андижон вилояти Жалақудук тумани халқ таълими бўлими мудири Абдумалик ШЕРМАТОВ нинг вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.
Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари қасаба уюшмаси Марказий кенгаши жамоаси Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазири Баҳодир Ҳодиевга онаси ЖАМИЛА аянинг вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.
«Ma'rifat»—«Учитель Узбекистана» газеталари жамоаси Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазири Баҳодир Ҳодиевга онаси ЖАМИЛА аянинг вафоти муносабати билан таъзия билдиради.

ИҚТИСОДИЙ ЮКСАЛИШ АСОСИ

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг энг муҳим жиҳати шундаки, ҳаракатчан, бозор конъюнктурасига тез мослашади. Бу эса аҳолини иш билан таъминлаш, ўз навбатида халқ фаровонлигини оширишга хизмат қилади. Бунинг исботини жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида яна бир бор кўрдик.

Шунга эътибор қаратмоқ жоизки, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига солиқ солиш тизимини такомиллаштириш ўта долзарб масала ҳисоб-

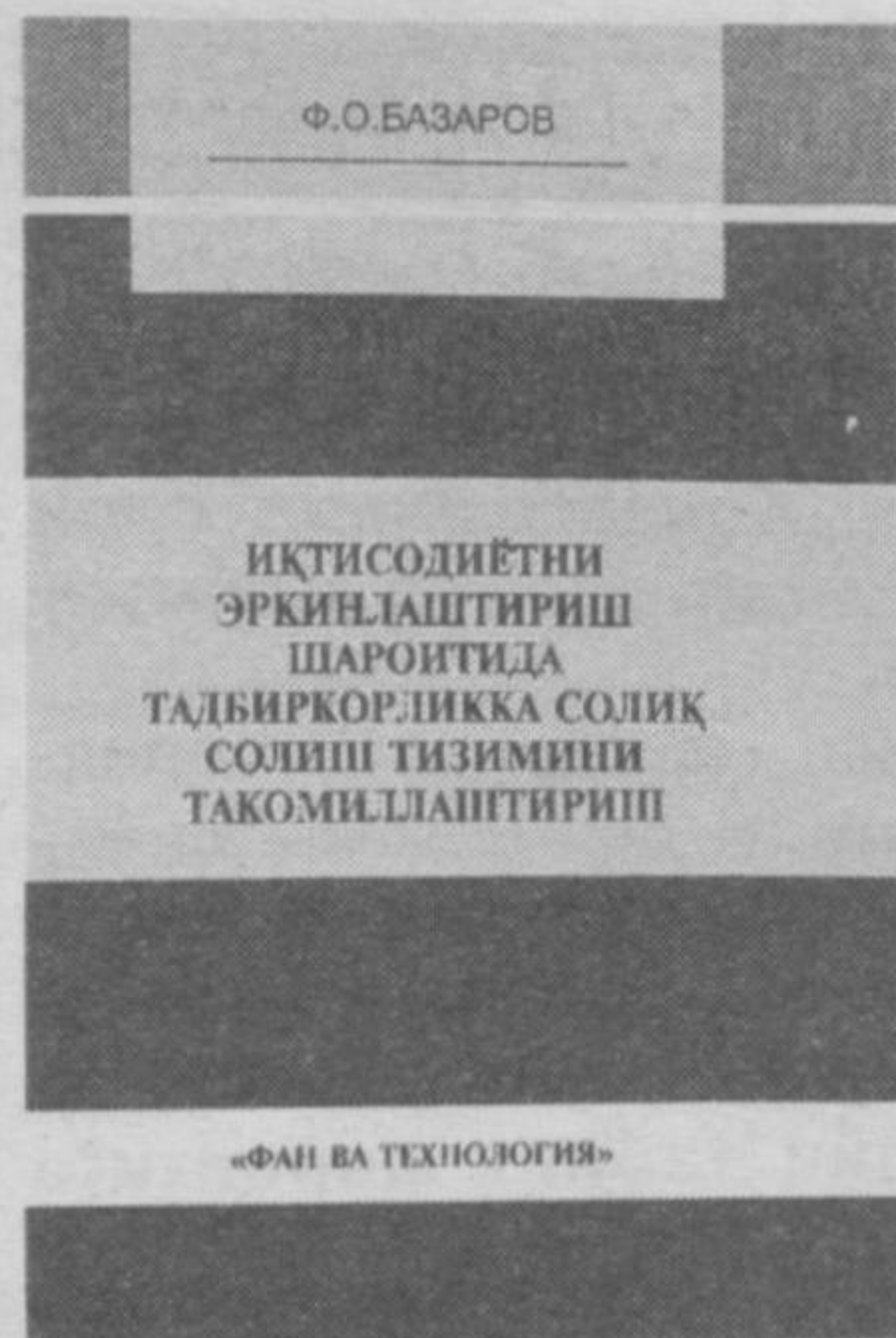
ланади. Фурқат Базаровнинг тадқиқотлари, излаишлари натижасида яратилган «Иқтисодий-ни эркинлаштириш шароитида тадбиркорликка солиқ солиш тизимини такомиллаштириш» монографияси ана шу жа- раёнда иқтисодий-тичларимизнинг хулосаларини ўзида намоён этади.

Монографияда жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида солиқ воситаларининг макроиқтисодий тартиби тубдан ўзгариши ҳодисаси исботлаб берилган.

Шунингдек, моно-

графияда солиқ инсти- тутларининг тадбир- корликни ривожланти- ришга қаратилган мақ- садли дастурларни шакллантиришдаги роли ёритиб берилган. Муаллиф солиқ солиш тизимини ислоҳ қилиш ва унинг тадбиркорлик соҳасига таъсирини таҳлил қилишда, хориж тажрибасини ҳам ўрга- ниб, тегишли хулоса- ларни келтирилган.

Шунингдек, моногра- фияда солиқ солиш ти- зимини такомиллашти- ришнинг устувор йўна- лишларини белгилаш, кичик бизнес ва хусусий

тадбиркорлик соҳасида инновацион ва инвести- цион фаолликни оши- риш хусусида таклифлар баён этилади.

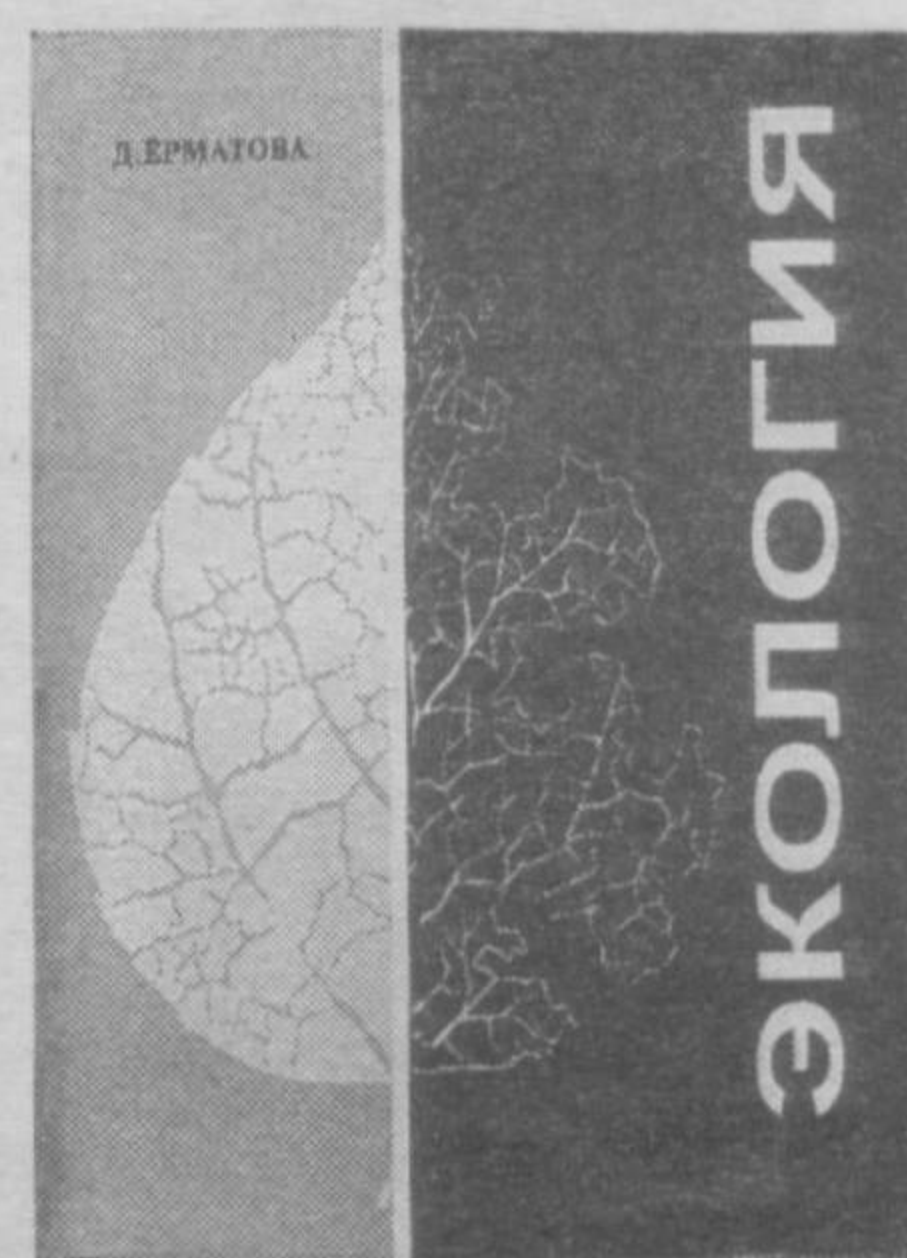
Акрам ҲОШИМОВ,
иқтисод фанлари
доктори

«ЭКОЛОГИЯ» ДАРСЛИГИ БАКАЛАВРЛАР УЧУН

Таниқли олима — кишлоқ хўжалик фанла- ри доктори Дилором Ёрматованинг «Экология» китоби нашрдан чиқди.

Ўзбекистон Респуб- каси Олий ва ўрта мах- сус таълим вазирлиги томонидан бакалаврият талабалари учун дарс- лик сифатида нашр қилинган ушбу ўқув ада- биётда «экология» ту- шунчасининг барча қир- ралари муфассал камраб олинган. Муаллиф даст- аввал Ўзбекистонда эко- логик сиёсатнинг олиб борилиши хусусидаги мулоҳазаларини талаба- лар ҳукмига ҳавола эта- ди. Хусусан, у республи- камизда мустақиллик йилларида атмосфера ҳавосининг ифлослани- ши 1,95 баробар, оқова сувларнинг ифлослани- ши 2 баробарга камай- ганини таъкидлайди. Ўтган йилларда мамла- катимиз экологик сиёса- тини амалга оширишда асосий стратегик йўна- лиш ҳисобланган «Ўзбе- кистонда 1999—2005 йилларда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бўйича ҳаракатлар дастури»нинг амалга оширилиши жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Бундан ташқари, муаллиф мустақиллик йилларида «Экологик экспертиза тўғрисида», «Давлат кадастрлари тўғрисида» (2000 й.), «Чиқиндилар тўғрисида» (2002 й.), «Муҳофаза эти- ладиган табиий ҳудудлар тўғрисида» (2004 й.) қонунларнинг қабул қилинганидан китобхон- ларни огоҳ этади.

Дарсликнинг қайси бобини варақламанг ва

саҳифаларига кўз югур- тирманг, сизни бефарқ қолдирмайдиган факт- лар, рақамлар ҳамда маъ- лумотлардан ўрни билан фойдаланилганига гувоҳ бўласиз. Экологик муам- моларни ҳал қилишга доир таклиф-мулоҳаза- лар баёни «Атроф-му- ҳитни тозалаш усулла- ри», «Экологик монито- рингни ташкил қилиш» каби бобларда ифода- лаб берилган.

Дарсликнинг амалий машғулотлар билан бо- йитилгани талабалар диққат-эътиборини яна- да кўпроқ тортади. Унда муаллиф тупроқ, оқар сув, ҳавонинг ифлосла- ниш даражасини келти- риш чиқарадиган техно- логик ва антропоген омиллар бўйича амалий машғулотларни тақдим этар экан, ўрганилаётган нарс-а-ҳодисаларга ҳам илмий, ҳам ҳаётий то- мондан ёндашади. Бир сўз билан айтганда, ушбу дарслик талабалар- нинг экологияни ўр- ганишидаги эҳтиёжларига тўлиқ мос келади.

Ҳ.КУЗМЕТОВА

ЯШИЛ ХИРГОЙИ

Ўзини бахтли сезарди тап-тақир сахро.
У кўрмаган эди,
билмасди
Олисдаги ойдин
булоқни.
Ўзини бахтли сезарди
ойдин бир булоқ,
У ҳам билмас эди
узокларда
Тап-тақир сахронинг
мавжудлигини.

Албатта, бу мисралар кишини ўйга толдиради, бахтли бўлиш, бу хур- рамликни ҳис этиш не экани хусусида мулоҳа- за қилишга ундайди. Ўқувчини дунёни ан- глашга, оламга теран нигоҳ билан боқишга, табиат ҳодисалари ва одамзоднинг кечинмала- ри ўртасидаги қандай- дир кўз илғамас ришта мавжудлигини ўқишга чоғлайди. Назаримда, кўлига қалам олиб ижод машаққатлари билан рўбарў бўлган қалбнинг ўз ўқувчиларига фалса- фий мушоҳадаларга бой шеърлар инъом эта олиш даражасига етиши ўртасида катта меҳнат, ўқиш ва изланишлар, ҳаёт мактаби илмини эгаллай олишдек йўл бор. Аллақачон ўз ўқув- чиларини топишга эришган шоир ва публи- цист Икром Искандар- нинг навбатдаги «Яшил хиргойи» китоби биз юқорида тилга олган жи- ҳатларга эга, ижодкор- нинг янги шеърларидан жамлангани билан ҳам аҳамиятлидир. Эътибор беринг-а, тўрт мисра,

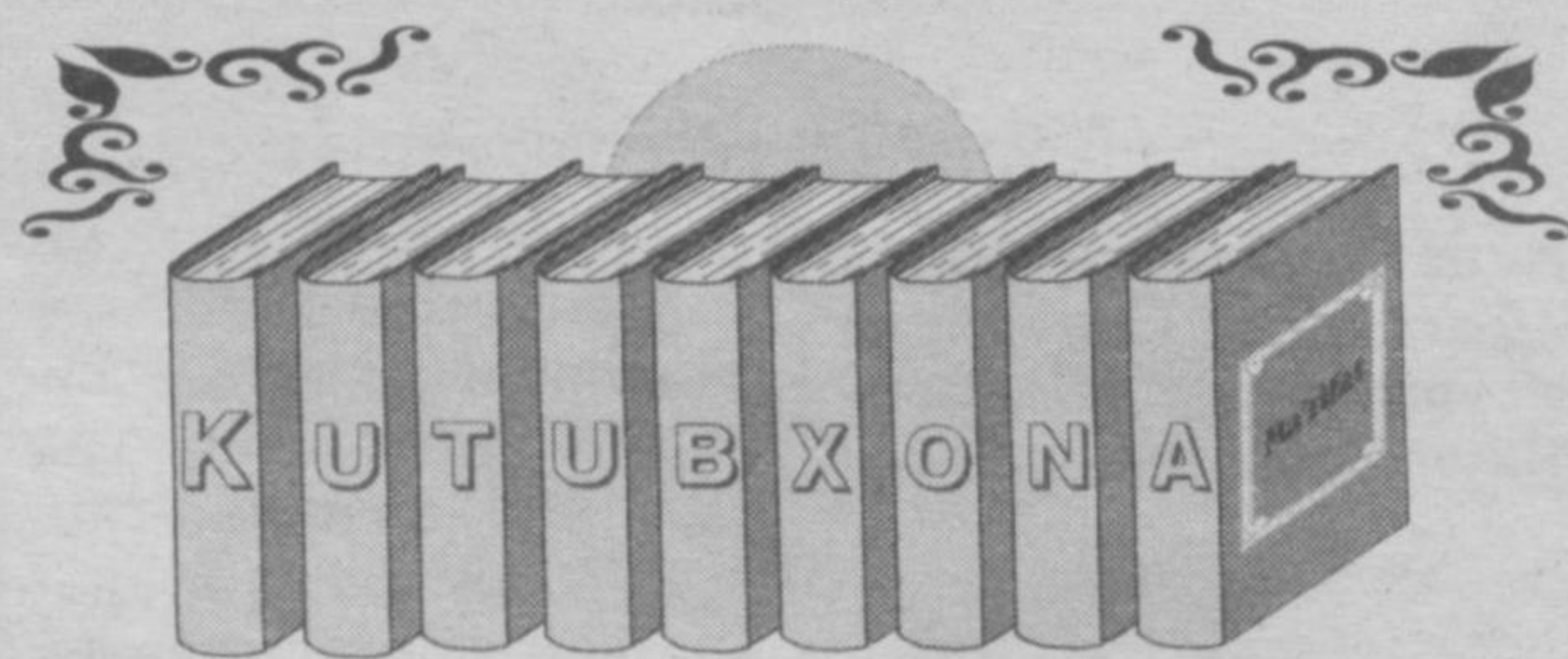

бир неча сўзлардан иборат битик, лекин унинг замиридаги маъно сиз- нинг катта дардингизга монанд:

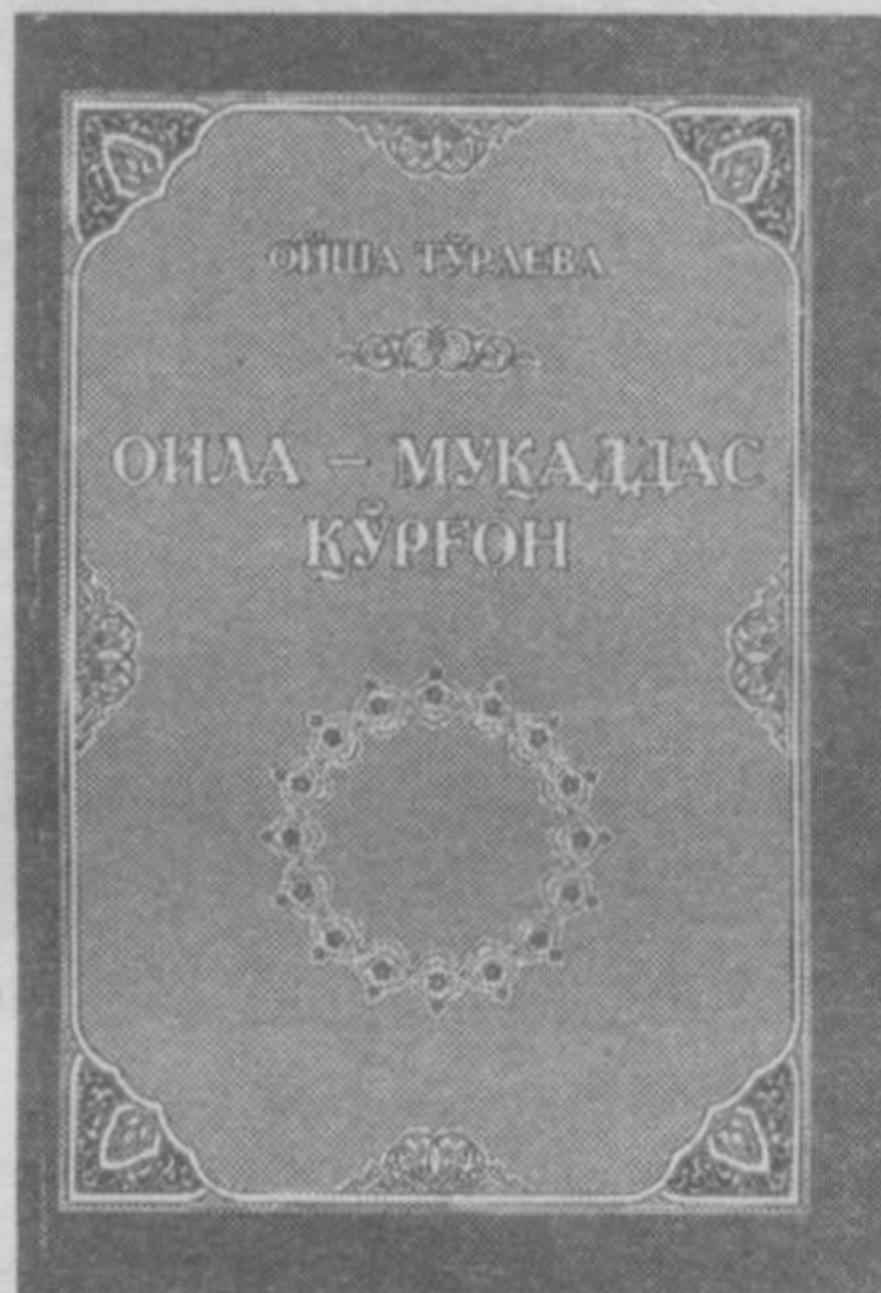
**Кўзларинг
ёшлар тўкади —
сени тўкади
бу ёшлар.**
Ёки:
**Кўнглимга йўл топмоқ
бўлиб ўксинма,
йиғлама,
қанча ожиз бу ирмоқ —
кўз ёш...
Йўлига гов бўлиб
ётар кўксимда
юрак ҳажмича
келадиган
улкан Тош.**

«Яшил хиргойи»даги ҳар бир сатр, мисранинг ўз юки, шеърхонга де- моқчи бўлган гапи, ала- ми, армони, шукронаси, мадҳи, сурури бор. Ях- шиси уни маза қилиб, баъзиларини мағзини чақмоқ учун эҳтимол қайта-қайта ўқимоқ ке- рак. Муаллифнинг ижо- дига эса барака тилай- миз.

Ойбуви ОЧИЛОВА

Бола тарбияси масъу- лиятли педагогик жараён бўлиб, у тарбиячи, ўқитув- чи ва ота-онандан алоҳида эътиборли, талабчан бўлишни тақозо этади. Нотўғри тарбия, узундан- узок панд-насихат, арзир- арзимасга турткилайве- риш болага салбий таъсир қилади. Хўш, тарбиянинг қайси усули маъқул? Пе- дагогика фанлари номзо- ди, профессор Ойша

ТАРБИЯДА НИМА МУҲИМ?

Тўраеванинг «Оила — муқаддас қўрғон» китобидан бу саволларга бемалол жавоб топишингиз мумкин.

Китоб сўзбошисида таъкидлаганидек, «муаллиф қайси мавзуга мурожаат қилмасин, ибратли воқеа- лар мисолида ўз мулоҳазаларини исботлашга ҳара- кат қилади. Бу эса тўпламнинг ўқишли ва ишонч- ли бўлишини таъминлайди». Ҳақиқатан ҳам, кито- бда қаламга олинган қирққа яқин тушунчанинг ҳар бири алоҳида мавзу бўлиб, ҳаммаси ягона мақсад — оила педагогикаси ва комил инсон тарбияси билан боғлиқ.

«Бола бошидан, ниҳол ёшидан», «Ёшлик бебош- лик эмас», «Ота-онанг — тожу тахтинг», «Ўғил бола тарбияси» каби бир қатор боблар ўқитувчилар ва синф раҳбарлари, ёш ота-оналар учун тарбия жа- раёнида асқотади. Оилавий удум ва анъаналар, бешик, алла, исм танлашга оид фикр-мулоҳазалар ҳам китобхонни ўйлашга, хулоса қилишга даъват этади.

Маҳмуда ЗОИРХОН қизи

“ДУНЁ АЗАЛ ДАРСХОНАДУР”

“Ҳавосига ўтлик ил- ҳом йўғрилган” дея таърифланган Кўқон шаҳрида яшаб ижод қилиб келаётган шоир Аъзам Назирий ҳам содда, самимий, маъ- ноли ва таъсирчан шеърлари битилган “Фидомисан, ёр?” тўпламини адабиёт ихлосмандларига тақ- дим этди. Унинг шеър- лари одамларни

илм-маърифатга, эзгу амалларга, инсофга, меҳр-оқибатга ундай- ди. Жумладан, ўқувчи- ни ғафлат уйқусидан уйғонишга, илм эгал- лашга чорлаб шундай ёзади:

**Очил кўзинг, ол- гил сабоқ,
Дунё азал дарсхо- надур.**

Унинг, айниқса, пур- маъно тўртликлари

ўқувчини беътибор қолдирмайди. Кито- бдан жой олган фард- лар ҳикматли мақол- ларни ёдга солади, ижтимоий ҳаётда уч- райдиган одоб-ахлоқ меъёрларига, инсо- нийликка зид иллатлар шоирнинг аёвсиз тан- қидига учрайди, эл манфаатини ҳар нар- садан ортиқ кўради.

Ижодкорнинг қизи-

карли, сермазмун шеърлари китобхон- ларга манзур бўлади деган умиддамиз.

Ғолиб БАХРОМОВ

КОМИЛ ИНСОН — ВАТАН ТАЯНЧИ

али ана шундай вазифаларни адо этишга йўналтирилган билан аҳамиятли. Матлуба Арипованинг «Ватан рав- нақи ғояси», Зухра Тошғўлатованинг «Буюк аждодлари- миз фахримиз», Мастура Қаюмованинг «Китоб — бизнинг дўстимиз» материаллари ҳам ёшларимизни Ватанга му- ҳаббат, миллий қадриятларимизга ҳурмат билан қараш, билим олишга қизиқишларини ошириш сингари мақсад- ларга йўналтирилган.

Маълумки, Миллий дастурни кенг кўламда амали- ётга татбиқ этишда оммавий ахборот воситаларининг ҳам ўз ўрни бор. Шу нуқтаи назардан, журнал саҳифалари- дан ўрин олган «Бошланғич синфларда интерфаол таъ- лим», «Сўз маънолари устида ишлаш», «Кенг далага са- ёҳат», «Бадий асарни идрок этишга тайёрлаш», «Иқти- содий тушунчаларни сингдириш» каби материаллар ўқитувчига дарсларни қизиқарли ва самарали ташкил этишда яқиндан ёрдам беради.

Ҳар галгидек нашр русийзабон муштарийлар учун ҳам махсус рунлар ажратиб «До свидания, начальная шко- ла!» дея номланган 4-синф ўқувчилари учун мўлжаллан- ган байрам тадбири сценарийсини эълон қилган.

О.МУРОДУЛЛАЕВА

ТАЛАБАЛАР МУСОБАҚАГА ШАЙ!

Хозирда Андижон талаба-ёшларнинг ўзига хос Олимпиадаси олдида янада чирой очмоқда. Олий ўқув юртида беллашувлар ўтайдиган спорт иншоотларида кенг кўламда бунёдкорлик ишлари амалга ошириляётгани нафақат иштирокчиларни, балки маҳалла ахлини ҳам қувонтирмоқда.

Андижон қишлоқ хўжалик институти ҳам «Универсиада» спорт мусобақалари туфайли гўзал қиёфага кирди. Бу ерда спорт иншоотлари, ошхона, талабалар турар жойларини таъмирлаш ишлари амалга ошириляпти.

Яқинлашиб келаётган «Универсиада — 2010» спорт ўйинлари институти жамоаси, профессор-ўқитувчилари ва талабалари ҳаётида муҳим воқеа бўлади. Ўқув маскани спорт мажмуасида спорт ўйинлари дастурига киритилган дзюдо, кураш, белбоғли кураш бўйича мусобақалар ўтказилади. Айти пайтда мажмуада «Хамкор-трансбарака» ташкилоти томонидан таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Курувчилар ўзларига юклатилган вазифани сидқидилдан бажариб, спорт иншоотини ўз вақтида фойдаланишга топширишни олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Қолаверса, мазкур мажмуада институт талабаларининг жисмоний тарбия

ва спорт билан шуғулланиши учун янада кенг шароитлар яратилмоқда.

«Универсиада»нинг финал босқичига ташриф буюрганлар институтининг 2-талабалар турар жойи биносида истиқомат қилади. Бу масканда ҳам қурувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Улар таъмирлаш, пардозлаш ишларини олиб борапти. Бунёдкорлик ишлари яқунланган, «Универсиада — 2010» спорт ўйинларининг меҳмони бўлган 500 нафар талабанинг яшаши, кўнгилли ҳордиқ чиқариши учун етарли шароит яратилади.

Шу билан бирга, олий ўқув юрти ҳудудидан ҳам ишлар қизғин олиб бориляпти. Бу ерда талабалар, ишчи-ҳодимлар манзарали дарахтларни парвариш қилишяпти. Янгидан кўчатлар, гул ниҳоллари ўтқазилиб, боғлар кенгайтириляпти. Амалга ошириляётган бундай кенг кўламдаги ишлар шахримиз ободлигига хизмат қилмоқда. Қишлоқ хўжалик инс-

«Универсиада—2010»

титуту спортчи-талабалари мамлакатимизда ўтказилаётган «Универсиада»да мунтазам қатнашиб келади. Хусусан, 4-босқич талабаси Элёр Абдусатторов бундан 3 йил аввал ҳам йирик мусобақаларда қатнашган эди. Элёр сингари ёшлар учун бундай тадбирлар ўзига хос ҳаёт мактаби вазифасини ўтамоқда.

Институт спортчи талабалари «Универсиада» спорт ўйинлари дастурига киритилган дзюдо, кураш, белбоғли кураш, футбол, енгил атлетика бўйича мусобақаларда қатнашди. Ёш полвонлар айти кунда тажрибали мураббий Собиржон Пардаев қўл остида шуғулланыпти.

Кураш бўйича вилоят терма жамоаси аъзолари умумий жисмоний тайёргарлик машғулотларида маҳоратларини синовдан ўтказишяпти. Андижон қишлоқ хўжалик ва Андижон муҳандислик иқтисодиёт институти спортчилари тайёргарликни Андижон олимпия захиралари коллежи ўқувчилари билан биргаликда олиб боришмоқда. Бундай ўзаро машғулотлар кел-

гусида самарасини беради, албатта.

Вилоятда 2003 йили «Баркамол авлод» спорт ўйинларининг республика босқичи ўтказилган эди. Ана шу йирик спорт мусобақалари бўлиб ўтган Андижон Олимпия захиралари спорт коллежи иншоотлари «Универсиада» иштирокчилари ихтиёрига бериб қўйилади. Бу ерда спортнинг кўплаб турлари бўйича мусобақалар ўтказилади.

Хозирда ушбу спорт иншоотлари киши ҳавас қилса арзийдиган кўришишга келтирилмоқда. Спорт менежида ички пардозлаш ишлари яқунланди. Ташқи пардозлаш ишлари ниҳоясига етказиляпти. Ювиниш, кийиниш хоналари, ўриндиқлар таъмирдан чиқарилди. Шунингдек, сузиш бўйича мусобақалар бўлиб ўтайдиган иншоот ҳам яқунловчи босқичга шай қилиняпти. Ҳавзада 12та совутиш мосламаси ишга туширилиб, 4та совутгич ва сув тозалаш филтрлари қайта таъмирланди.

О.СИДДИҚОВ,
«Ma'rifat» мухбири.
Андижон вилояти

«ОЛТИН БУТСА» СОТИЛАДИ

Футбол бўйича 1994 йили ўтказилган жаҳон чемпионатининг «Энг яхши тўпурари» бўлган Олег Саленко яна журналистлар диққати марказида. У мукофот тарзида берилган «Олтин бутса»сини рақиблар дарвозасига киритган 6та голи учун олганди.

Россия терма жамоаси шарафини ҳимоя қилган ҳужумчининг мазкур кадрли соврини учун Бирлашган Араб Амирликларида яшовчи бадавлат шайх 500 минг доллар таклиф қилгани тўғрисида Украинанинг «Блик» нашри хабар тарқатди. 40 баҳорни қаршилаган футболчи ҳам бунга розилик билдирган, сабаби —

оддий: турмушдаги қийинчиликлар. Саленко бундай оғир тўхтама фақатгина бир шарт асосида ризолик билдирган, яъни «Олтин бутса» БААдаги гавжум музейлардан бирига берилади. Шундай бўлсада, харид ҳали амалга оширилганича йўқ.

Футболчининг ўзи соврин Украина ёки Россияда қолишини истаяпти. Агар яқин бир ҳафта ичида 500 минг бера оладиган рус ёки украинлик миллионер топилса, араб шайхи куруқ қолиши ҳам ҳеч гап эмас.

«БРИЛЛИАНТ КАМАР» ЖАНГИ

Флойд Мэйвезер иқтидорли боксчилардан бири Шейн Мозли билан WBC таснифидаги «Бриллиант камар» учун рингга кўтарилди.

Кейинги вақтларда ўзининг фаол ҳаракатлари билан кўплаб мутахассислар диққатини тортаётган Флойд Мэйвезер мазкур баҳсда ҳам рақибдан устунлигини намоиш этишга ҳаракат қилди. Бошқа бир истеъдодли чарм кўлқоп соҳиби Мэни Пақыёга тенглаштирилётган Флойд келаси жанглирдан бирини айнан унга қарши ўтказиши мумкин. Шейн рақиб Флойддан беш ёш катта бўлишига қарамай, рингга чаққон ҳаракатланишга интилади. Нисбатан тажрибасини ишга солиб, хавфли ҳужумлар уюштиришга ҳам муваффақ бўлди. Бироқ воқеалар ривожига кўра, ёш ва кучгайратга тўла Флойд мақсадига эришди, у Шейнни (119-109, 118-110, 119-109) енгди ва WBC таснифидаги «Бриллиант камар» соҳибига айланди.

ГОЛИБЛИК КУЧЛИГА НАСИБ ЭТАДИ

Баскетбол бўйича «кўҳна қитъа»нинг энг нуфузли турнири саналмиш Евролига чорак финали учрашувлари кеча тунда бўлиб ўтди. Унда Испаниянинг «Барселона» клуби Россиянинг ЦСКАсига қарши майдонга чиқди.

Франция пойтахти Париж шаҳри мезбонлик қилаётган мазкур мусобақада зафар қозониш ҳар қандай гранд жамоанинг орсусидир. Москва жамоаси ЦСКА қаторасига саккизинчи марта Евролига чорак финалида иштирок этапти. Шунинг учун ҳам ўйин олдида ўтказилган матбуот анжуманида «Барса» устози Хавьер Паскуаль икки жамоанинг кучи тенглигини ва ҳеч қандай фаворит йўқлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Утган йили Берлин шаҳрида кечган ярим финал баҳсида ҳам ЦСКА ва «Барселона» қарама-қаршилик кузатишгани ва унда «ҳарбий»лар 82:78 ҳисобидаги ғалабани ўз ҳисобларига ёзиб қўйишганди.

ЧИЛИЧНИНГ ИШОНЧЛИ ГАПАБАСИ

Мюнхен шаҳрида ўтказилаётган ютуқ фонди 400 минг еврони ташкил этувчи яна бир номдор биринчиликда хорватиялик теннисчи Марин Чилич чорак финал йўлланмасини кўлга киритди.

У маҳаллий спортчи Симон Гройлни уч сет натижасига кўра, 6:7 (6:8), 6:2, 7:5 ҳисобида доғда қолдирди. Чиличнинг галдаги рақиб номи ҳам маълум: испаниялик Николас Альмагро (6-рақамли теннисчи). Чорак финалнинг яна бир ҳуфтлигида олмон спортчиси Филипп Кольшрайбер (4) ва кипрлик Маркос Багдатис (5) баҳслашди.

«Рейтерс» берган маълумотга кўра, россиялик теннисчи Мария Кириленко ва Анастасия Павлюченкова Рим шаҳрида ўтаётган нуфузли халқаро теннис турнирида мағлубиятга учраб, мусобақани тарк этишди. Кириленко учун турнир муваффақиятсиз келди, дейиш мумкин. Чунки у бир кунда икки мартаба мағлубият аламини тотишга мажбур бўлди. Яққалик баҳсларида у америкалик биринчи рақамли ракеткачи Серена Уильямс билан 1/4 финалда рўбарў келганди.

ҲАРАКАТ — БАҲҚАМОЛЛИК ҚАЛИТИ

Хозирги кунда ёшларнинг ўз иқтидорини намоиш этиши учун жуда кенг имкониятлар эшиги очилган. Шунга мос равишда спорт, фан-техника, маданият, санъат ва бошқа кўплаб соҳаларда муваффақиятларга эришаётган ўғил-қизлар ҳам кўпайиб бормоқда.

Спортда жуда яхши кўрсаткичларга эришиб, Ватанимиз номини кўкларга кўтараётган Ўзбекистон ва жаҳон чемпиони Рустам Магдиев саккиз ёшидан жисмоний тарбия билан шуғуллана бошлади. Спортчи ўзининг тинимсиз ҳаракатлари натижасида Дохада бўлиб ўтган Осиё ўйинларида кўл жанги бўйича чемпион бўлиб қайтди. Бундан ташқари, тиниб-тинчимас Рустам Магдиев беш марта тур халқаро турнирларда голиб бўлишга эришди. Шундай бўлсада, у ўз натижаларидан қониқмайди. Бундан-да юксак марраларга

интилади. Шунинг учун кўл жанги билан бирга 4 йилдан бери спортнинг ушу тури билан ҳам мунтазам шуғулланиб келмоқда. У республика мусобақаларида фаол иштирок этиб, тўрт мартаба Ўзбекистон чемпиони бўлди.

— Менинг шундай ютуқларга эришиб, ўз иқтидоримни намоиш қилишимда, ҳукуматимиз томонидан биз ёшларга яратиб берилётган кенг имкониятлар қаторида мураббийим Асад ўриновнинг ҳам ҳиссаси катта. Чунки устозим спорт сирларини ўргатиш билан бирга, кўлимдан кўп ишлар

Iqtidorli sportchi

келишини, бундан-да катта натижалар кўрсатишга қодирлигимни таъкидлаб турди. Бу сай-ҳаракатлар натижаси ўлароқ, 2007 йили бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида «Чемпион» деган номга муносиб топилдим.

Рустам Магдиев жорий йил октябр ойида Хитойнинг Янжжоу шаҳрида ҳамда декабрда Сингапурда бўлиб ўтайдиган ёшлар ўртасидаги жаҳон чемпионатида йўлланма олди. Рустамнинг мазкур биринчиликларда ҳам аъло натижаларга эришиб, ёруғ юз билан юртимизга қайтишини тилаймиз.

Музайям БАРНОЕВА

Турин политехника университети қошидаги академик лицей ўқитувчилари таркибига ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

Танловда илмий даражага, илмий унвонга ва педагогик иш стажига эга бўлган ҳамда академик лицейда ишлаш истагини билдирган юқори салоҳиятли ва малакали мутахассислар иштирок этишлари мумкин.

Танловга топширилиши зарур бўлган ҳужжатлар:

- директор номига ариза;
- сўровнома (кадрларни ҳисобга олиш варақаси) ва таржимаи ҳол;
- маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси;
- илмий даражаси ва илмий унвонлари ҳақида ҳужжатлар нусхалари (мавжуд бўлса);
- илмий-услубий ишлар ва ихтиролар рўйхати (мавжуд бўлса);
- 4х6 ўлчамли 4 дона фотосурат.

Ҳужжатлар ушбу эълон чоп этилган кундан бошлаб 2 ой муддат ичида қабул қилинади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов тумани, Ниёзов кўчаси, 17-уй. Турин политехника университети биносида. Мурожаат учун телефон: 246-10-42.

Хурматли Норпўлат РАХИМОВ!

Сизни 61 ёшингиз ва таваллуд айёмингиз билан чин дилдан кутлаймиз! Кирқ йилдан буён умрингизни ўсиб келаётган ёш авлод тарбиясига бағишладингиз.

Шарафли ва масъулиятли меҳнатингизда битмас-туганмас куч-қувват, ғайрат ва шижоат, узок ва сермазмун умр ҳамда мустаҳкам соғлиқ тилаймиз. Кўп йиллар давомида фарзандларингиз ва шогирдларингиз камолини кўриб юриш бахти насиб этсин! Оилангиздан файзу барака, шодлик аримасин.

Қумқўрғон туманидаги 43-мактаб жамоаси ва яқинларингиз.

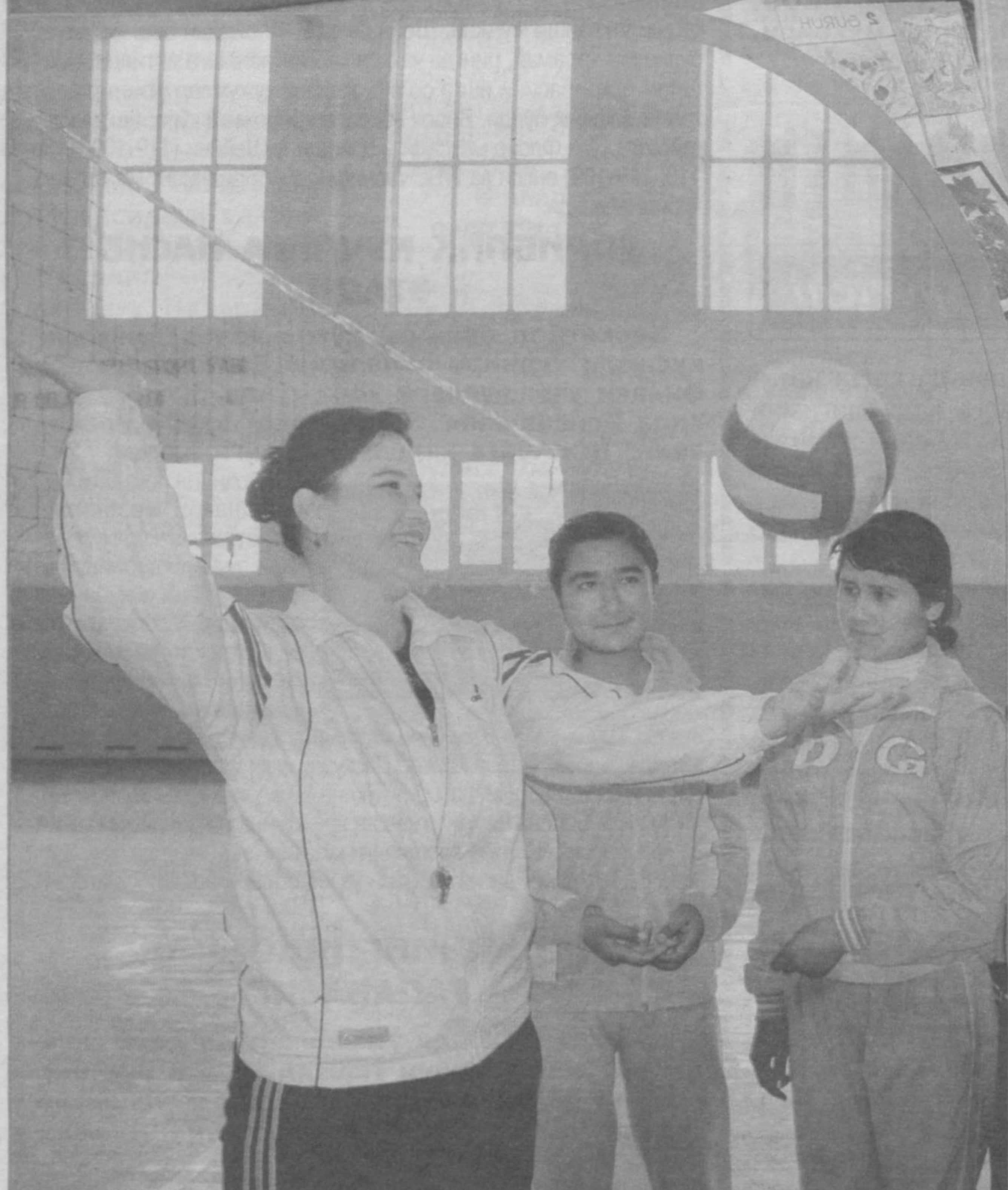
РАФБАТ — ИСТЕЪДОДА ҚУВВАТ

Олтириқ педагогика касб-хунар коллежида ўқувчи-ёшларнинг билим ва кўникмаларини ошириши, ўз салоҳияти ва ижодий имкониятларини намоён этиши учун барча шароит яратилган.

Кимё, физика, биология фанларини чуқур ўргатиш учун зарур замонавий асбоб-ускуналар, кўргазмали воситалар, компьютер ва лингафон синфхоналари, шунингдек, ёпиқ спорт мажмуаси, ахборот-ресурс маркази ёшлар ихтиёрига берилган. Билим масканида 25та фан ва 9та спорт тўғараги ишлаб турибди. Спорт тўғаракларига 400 нафардан ортиқ ёшлар жалб этилган.

Суратларда: машғулотлардан лавҳалар акс этган.

Шухрат ОЛИМОВ (ЎЗА)
олган суратлар.

Ma'rifat

ТА'СИС ЕТУВЧИЛАР:

Ўзбекистон Халқ та'лими
вазирлиги, Ўзбекистон Олий
ва о'рта maxsus та'лим
вазирлиги, Ўзбекистон
Та'лим ва фан ходимлари
касба uyushmasi
Markaziy Kengashi.

Bosh muharrir:
Abdusamat RAHIMOV

Tahrir hay'ati: Jumanazar BEK-
NAZAROV, Baxtiyor DONIYOROV,
Xurshid DO'STMUHAMMEDOV,
Bahodir JOVLIYEV (bosh muharrirning
birinchi o'rinbosari), Akmal ISLOMOV
(mas'ul kotib), Mahmuda MURZAYEVA,
Elshod NABIYEV, Husan NISHONOV
(bosh muharrir o'rinbosari), Nurlan
USMONOV (bosh muharrir o'rinbosari,
"Учитель Узбекистана"), Aleksey
CHUKARIN (mas'ul kotib, "Учитель Уз-
бекистана"), Sa'dulla HAKIMOV.

Gazeta
Ўзбекистон Matbuot
va axborot agentligida
№ 0067 raqam bilan
ro'yxatga olingan.

INDEKS: 149, 150. G-422.
Tiraj 40656.
Hajmi 4 bosma taboq.
Ofset usulida bosilgan,
qog'oz bichimi A-3.

Navbatchi muharrir:
Oybuvi OCHILOVA.

Navbatchi:
Sanjar RUSTAMOV.

«Ma'rifat» dan materiallarni ko'chirib bosish tahririyat
ruxsati bilan amalga oshirilishi shart. Tahririyatga yuborilgan
materiallar muallifga qaytarilmaydi.

belgisi ostida reklama materiallari beriladi.

MANZILIMIZ: 100083, Toshkent,
Matbuotchilar ko'chasi, 32.

E-mail: info@marifat.uz
Web-site: www.marifat.uz

TELEFONLAR: mas'ul kotib—233-99-15, umumiy o'rta
va maktabgacha ta'lim yangiliklari bo'limi — 236-53-16, fan,
oliy va o'rta maxsus, kash-hunar ta'limi yangiliklari bo'limi
— 236-54-03, adabiyot, madaniyat, kasaba uyushmalari hayoti
yangiliklari bo'limi — 236-54-69, ma'naviyat va maktabdan
tashqari ta'lim yangiliklari bo'limi — 236-54-23, siyosat,
xalqaro hayot va sport yangiliklari bo'limi — 236-55-58,
reklama va marketing bo'limi — 233-42-92(faks), 236-54-17.

Bahosi sotuvda
erkin narxda

Dizaynerlar
Liliya BINASHEVA,
Malohat TOSHOVA.

«Sharq» nashriyot-matbaa
aksionerlik kompaniyasi
bosmaxonasi.

Korxonada manzili: «Buyuk Turon»
ko'chasi, 41-uy

Bosishga topshirish
vaqti — 21.00.
Topshirildi — 04.00
ЎЗА якуни — 21.00